

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
SIERPIEŃ 2016**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 335

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Elżbieta Adamowicz
Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 335. W badaniu uczestniczyło 279 przedsiębiorstw. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
	9) Produkcja na eksport	26
	10) Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	28
	11) Korzyści z produkcji na eksport	30
	12) Przeciętny koszt produkcji	32
III.	SUMMARY	34

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W sierpniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury zwiększyła się w skali miesiąca o 3,5 pkt. Obecnie wynosi +0,3 pkt. i jest wyższa od wartości sprzed roku o 1,7 pkt. W sektorze prywatnym wartość wskaźnika koniunktury zwiększyła się w ciągu miesiąca o 3,4 pkt. i wynosi -0,9 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 0,3 pkt. W sektorze publicznym wartość wskaźnika zwiększyła się o 4,3 pkt. do poziomu +8,5 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 19 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa pogorszenie koniunktury miało miejsce tylko w grupie przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników (o 1,5 pkt.). W pozostałych grupach nastąpiła poprawa koniunktury. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 10,8 pkt., odnotowano w przedsiębiorstwach zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Najwyższą wartość, +9,5 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 501 do 2000 pracowników; najniższą, -6,6 pkt., dla przedsiębiorstw małych, zatrudniających 51-250 osób.

3. W przekroju według głównych grup produktowych pogorszenie koniunktury miało miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 11,4 pkt.) i nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 1,0 pkt.). Poprawę odnotowano w produkcji półproduktów (o 7,2 pkt.) i dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 15,4 pkt.). Najniższą wartość wskaźnik przyjął dla grupy przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne (-13,2 pkt.); a najwyższą, +4,9 pkt., dla grupy przedsiębiorstw zajmujących się produkcją półproduktów.

4. W przekroju regionalnym pogorszenie koniunktury odnotowano w czterech województwach: łódzkim, opolskim, podlaskim i zachodniopomorskim. W pozostałych województwach koniunktura poprawiała się. Największą poprawę zanotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (o 18,3 pkt.) i lubelskim (o 11,2 pkt.). Najwyższą wartość, +16,3 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa warmińsko-mazurskiego, a najniższą, -12,5 pkt., dla województwa pomorskiego.

5. Poprawa koniunktury jest niespodziewana, bowiem zwykle o tej porze roku obserwujemy jej pogorszenie. Przedsiębiorstwa informują o spadku produkcji, a zarazem przyjmują więcej zamówień, w tym zagranicznych. Maleją zapasy i tempo spadku cen. Poprawia się sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Te pozytywne zmiany mogą zapowiadać dalszą poprawę koniunktury w kolejnych miesiącach, tym bardziej że oczekiwania przedsiębiorstw dotyczące najbliższych miesięcy są dość optymistyczne. Zmienność nastrojów utrudnia jednak formułowanie prognoz. Oddziaływanie czynników sezonowych w kolejnych miesiącach będzie negatywne.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w skali miesiąca o 1,6 pkt. i pozostaje ujemna (-7,4 pkt.). O spadku poziomu produkcji informują przedsiębiorstwa z obu sektorów własnościowych, o ile jednak w przypadku firm publicznych był on znacznie mniejszy niż przed miesiącem, o tyle firmy prywatne zanotowały większy niż w poprzednim badaniu spadek wielkości produkcji. Największy zanotowano w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 27,1 punktu); najsilniejszy wzrost miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (aż o 34,5 pkt.). Obecna wartość salda ogółem jest o 0,3 pkt. wyższa niż przed rokiem. Oczekiwania na najbliższe miesiące są zgodne - przewidywany jest wzrost poziomu produkcji.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień zwiększyła się o 1,9 pkt. do poziomu -9,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 3,9 pkt. Poprawę w tym zakresie odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne.. Największy wzrost zamówień miał miejsce w produkcji trwałych dóbr konsumpcyjnych (o 38,1 punktu), a największy spadek w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 24 punkty). Przedsiębiorstwa prywatne spodziewają się wzrostu zamówień w kolejnych miesiącach, podczas gdy publiczne przewidują, że zamówienia na ich produkty zmniejszą się.

8. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych również wzrosła (o 1 pkt.). Obecnie wynosi -10,5 pkt. O wzroście zamówień eksportowych informują tylko firmy publiczne; w firmach prywatnych nastąpił spadek. Obecna wartość salda jest o 6,7 pkt. wyższa od wartości sprzed roku. Największy wzrost zamówień eksportowych odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 27,8 punktu), a największy spadek w produkcji dóbr inwestycyjnych (aż o 35,7 pkt.). Przedsiębiorstwa spodziewają się wzrostu zamówień eksportowych w nadchodzących miesiącach.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o poziom zapasów obniżyła się w ciągu miesiąca o 3,7 pkt. Spadek zapasów miał miejsce w firmach z obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda, -4,5 pkt., jest niższa od wartości sprzed roku aż o 7,4 pkt. Największy spadek zapasów miał miejsce w produkcji półproduktów (o 6,9 punktu), a wzrost zanotowano tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 3,7 pkt.). Oczekiwania na najbliższe miesiące są odmienne; przedsiębiorstwa prywatne przewidują spadek zapasów, a publiczne prognozują, że utrzymają zapasy na niezmiennym poziomie.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen są zgodne – deflacja wyhamowuje. Obecna wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi -2,9 pkt. i jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 5,4 pkt., a od wartości sprzed roku o 1,3 pkt. Największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji półproduktów i nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 7,9 punktu); spadek cen odnotowano tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 3,3 pkt.). Przedsiębiorstwa spodziewają się kontynuacji tej tendencji w następnych miesiącach. Firmy prywatne przewidują nawet niewielki wzrost cen swoich wyrobów.

11. Zatrudnienie w przemyśle przetwórczym wciąż rośnie, ale tempo wzrostu maleje. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 1,1 pkt. i wynosi +0,8 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 0,3 pkt. Spowolnienie wzrostu zatrudnienia jest widoczne zwłaszcza w przedsiębiorstwach publicznych. Największy spadek zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 17,9 punktu), a największy wzrost w produkcji półproduktów (o 1,8 pkt.). Przewidywany jest niewielki spadek zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Widoczne są pozytywne zmiany sytuacji finansowej przedsiębiorstw przemysłowych, zarówno sektora prywatnego jak i publicznego. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi -5,7 pkt. i jest wyższe od wartości sprzed miesiąca o 4,2 pkt. W ciągu roku wartość salda zwiększyła się o 2,5 pkt. Największa poprawa sytuacji finansowej miała miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 15,7 pkt.). Pogorszenie zanotowano wyłącznie w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 7,3 pkt.). Firmy spodziewają się, że zmiany ich sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach będą podobne.

13. Saldo odpowiedzi na pytanie o ogólną ocenę sytuacji gospodarczej kraju nie zmieniło swojej wartości w ciągu miesiąca. Wciąż wynosi -13,6 pkt. i jest o 9,4 pkt. niższa do wartości sprzed roku. Opinie przedsiębiorstw publicznych na ten temat są bardzo zmienne. W sierpniu zanotowano ich znaczące pogorszenie. Największą poprawę sytuacji gospodarczą w kraju dostrzegają producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 4,9 pkt.), a największe pogorszenie wytwórcy półproduktów (spadek wartości salda o 2,0 punktu). Firmy spodziewają się pogorszenia się ogólnej sytuacji gospodarczej kraju w kolejnych miesiącach.

14. W ciągu ostatnich trzech miesięcy o 9,4 pkt. obniżyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość eksportu. Obecnie wynosi -7,2 pkt. i jest o 0,1 pkt. niższa od wartości sprzed roku.

O spadku eksportu informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Przewidywany jest jednak wzrost wielkości produkcji na eksport w nadchodzących miesiącach.

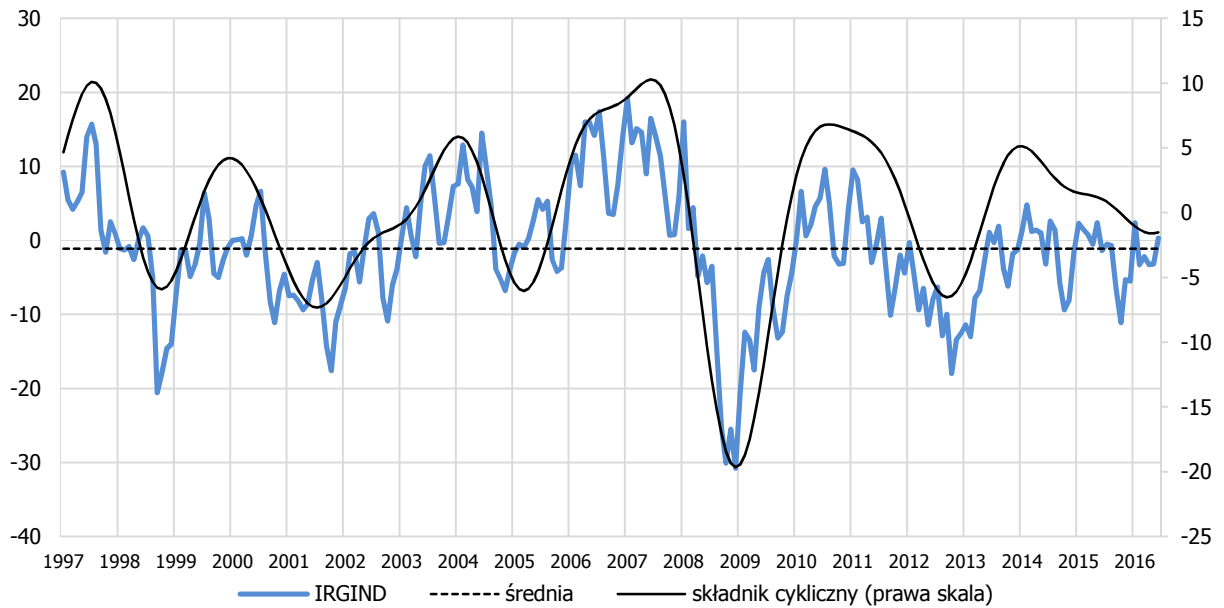
15. Przedsiębiorstwa informują o niewielkiej poprawie konkurencyjności swoich wyrobów na rynkach zagranicznych. Saldo tego pytania zwiększyło swoją wartość w ciągu kwartału o 0,9 pkt. Jest wyższe od wartości sprzed roku o 4,0 pkt. Producenci spodziewają się jednak, że w następnych miesiącach konkurencyjność ich wyrobów na rynkach zagranicznych zmniejszy się.

16. Korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z produkcją na rynek krajowy firmy wciąż rosną, ale tempo tego wzrostu maleje. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie obniżyła się od maja br. o 9,4 pkt. do wysokości 5,5 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 7,3 pkt. Przewiduje się, że tendencja do wyrównywania się tych korzyści utrzyma się w kolejnych miesiącach.

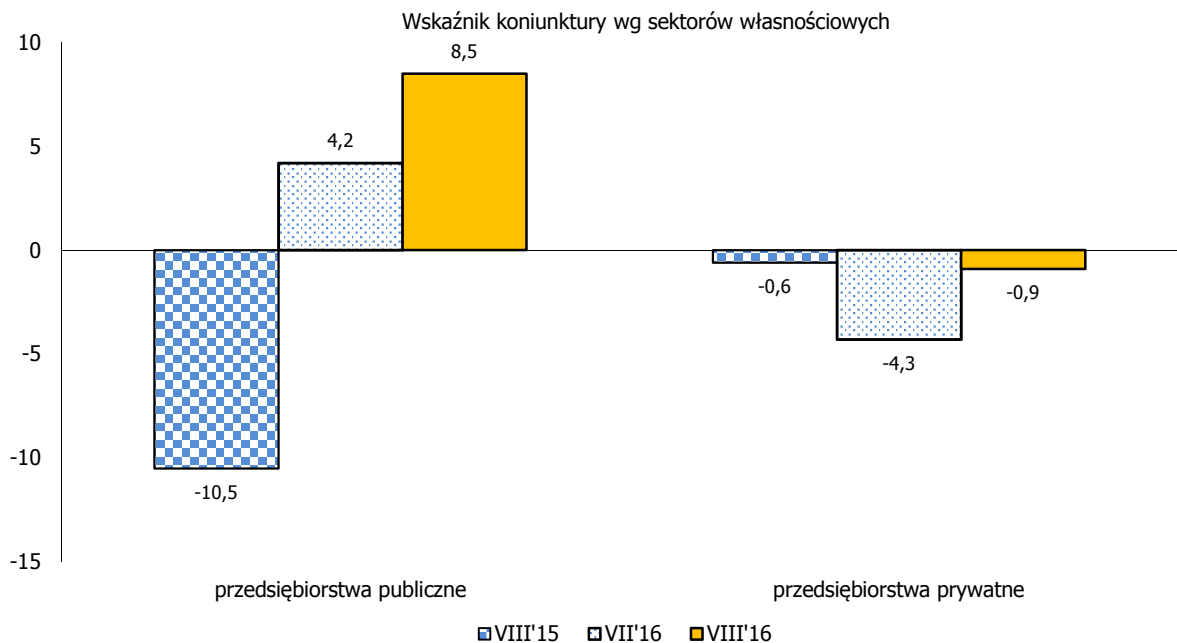
17. W ciągu kwartału odnotowano wzrost przeciętnego kosztu produkcji. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wzrosła o 14,5 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,9 pkt. O wzroście kosztu przeciętnego informują tylko firmy prywatne; publiczne odnotowały jego spadek. Przewidywany jest dalszy wzrost kosztu jednostkowego w kolejnym kwartale.

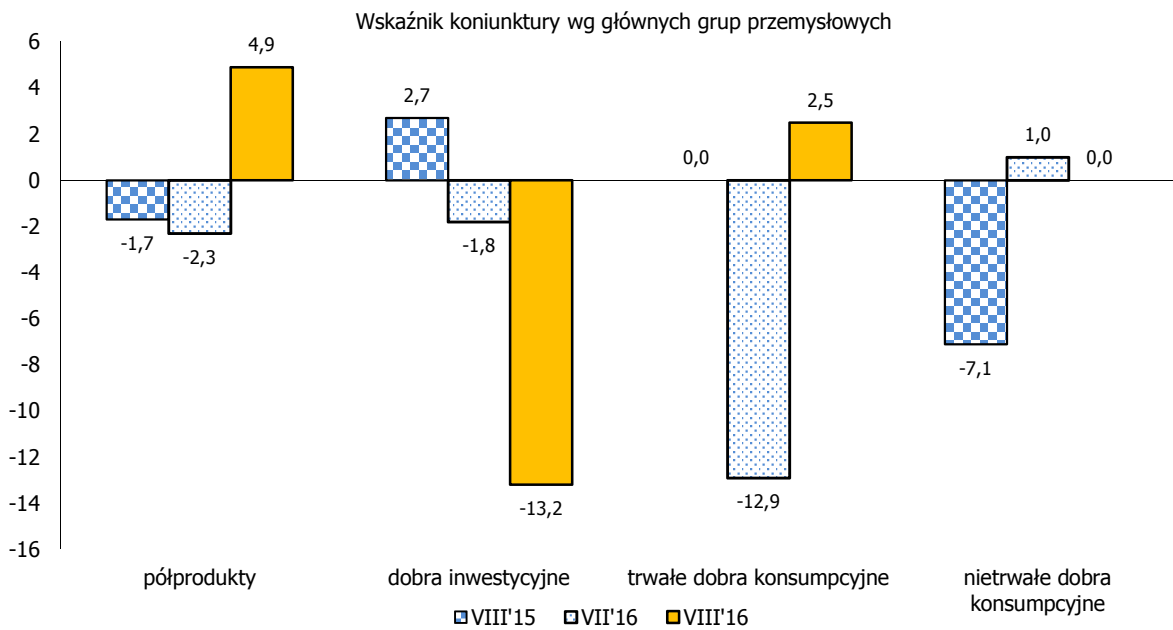
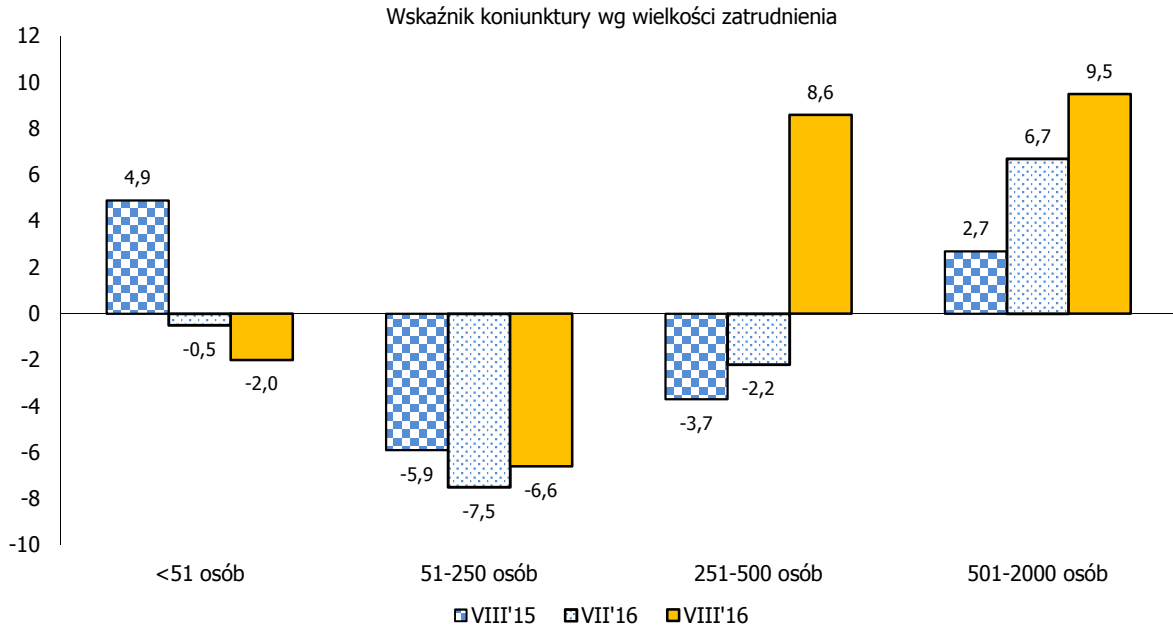
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

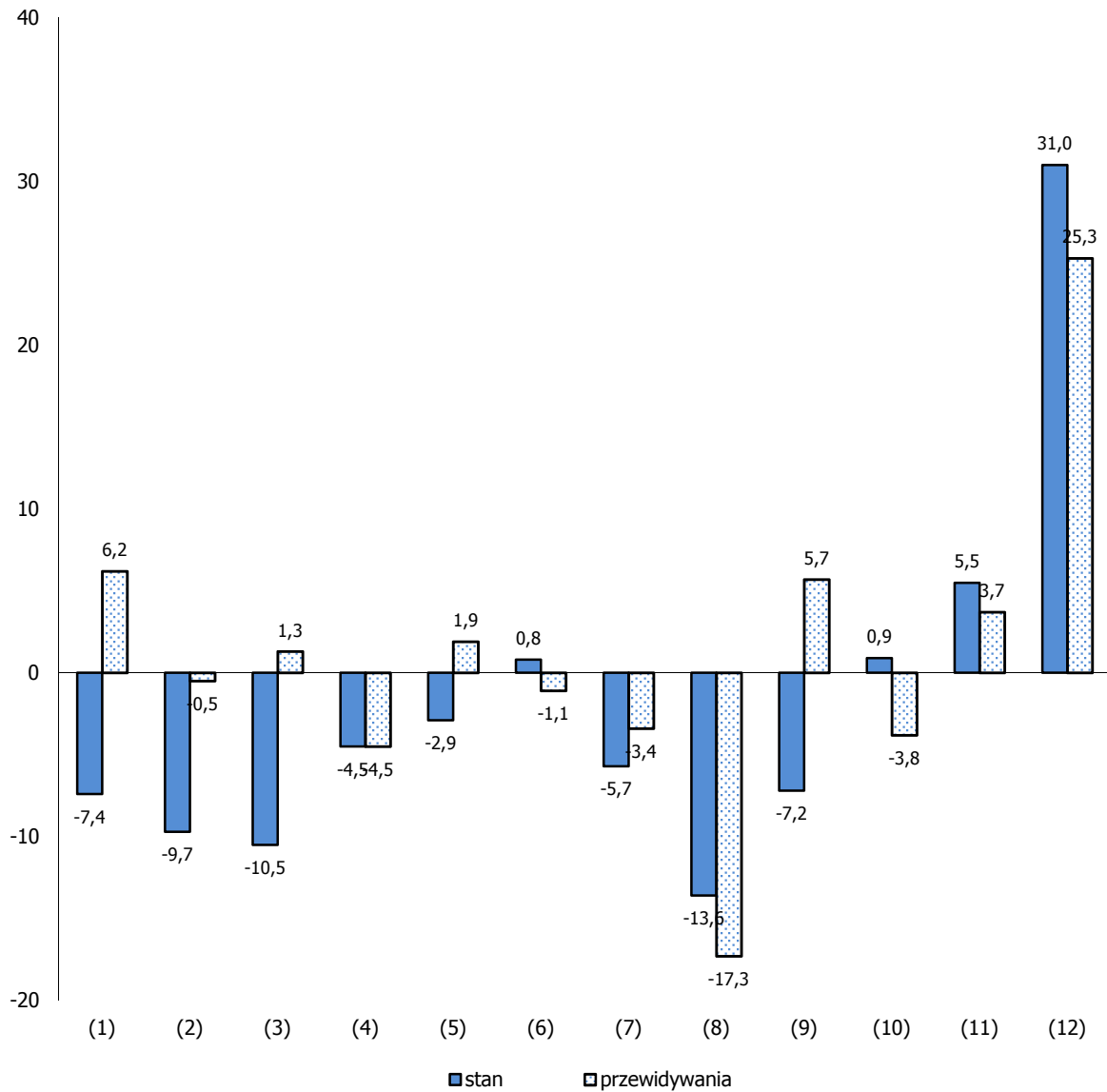

składowe salda	VIII'15	IV'16	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16
1. wielkość produkcji – przewidywania		8,5	9,4	-1,0	1,3	6,2
2. wielkość zamówień – stan		-12,9	-12,1	-9,2	-11,6	-9,7
3. zapasy - stan		5,5	3,6	-0,2	-0,8	-4,5
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$		-3,3	-2,2	-3,3	-3,2	0,3

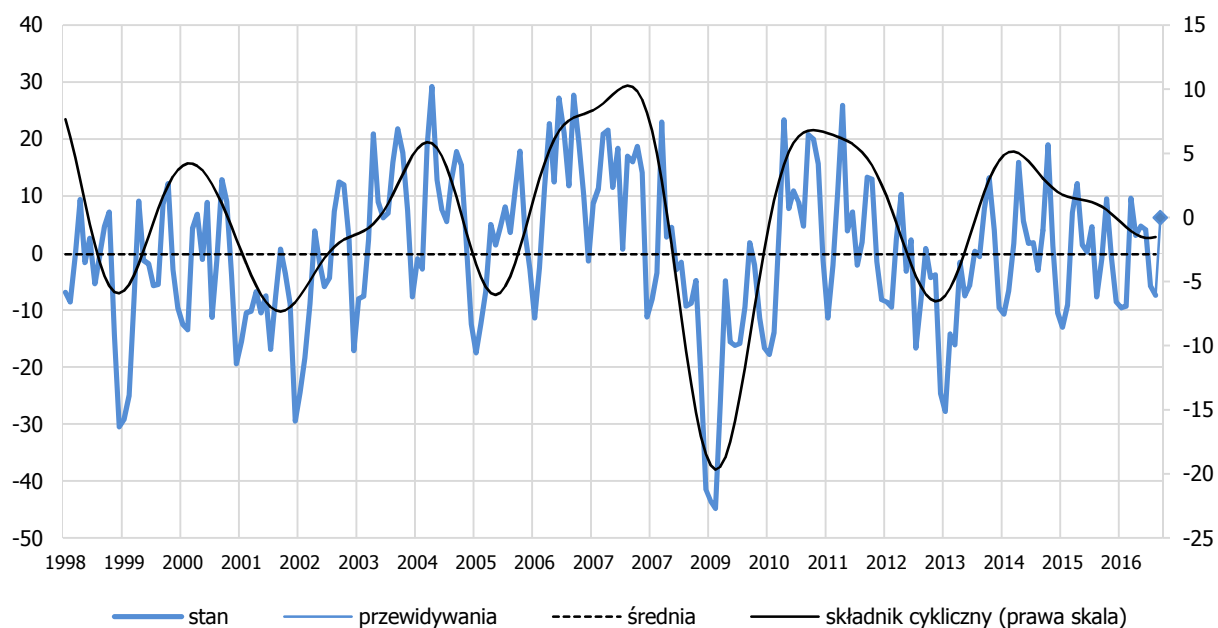
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

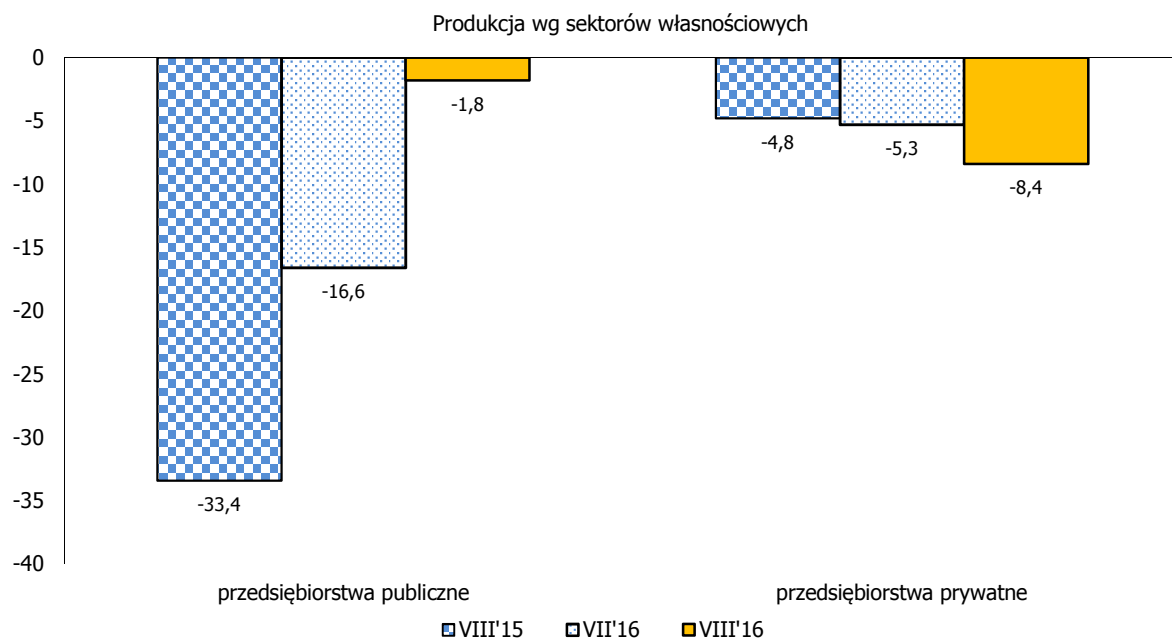
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

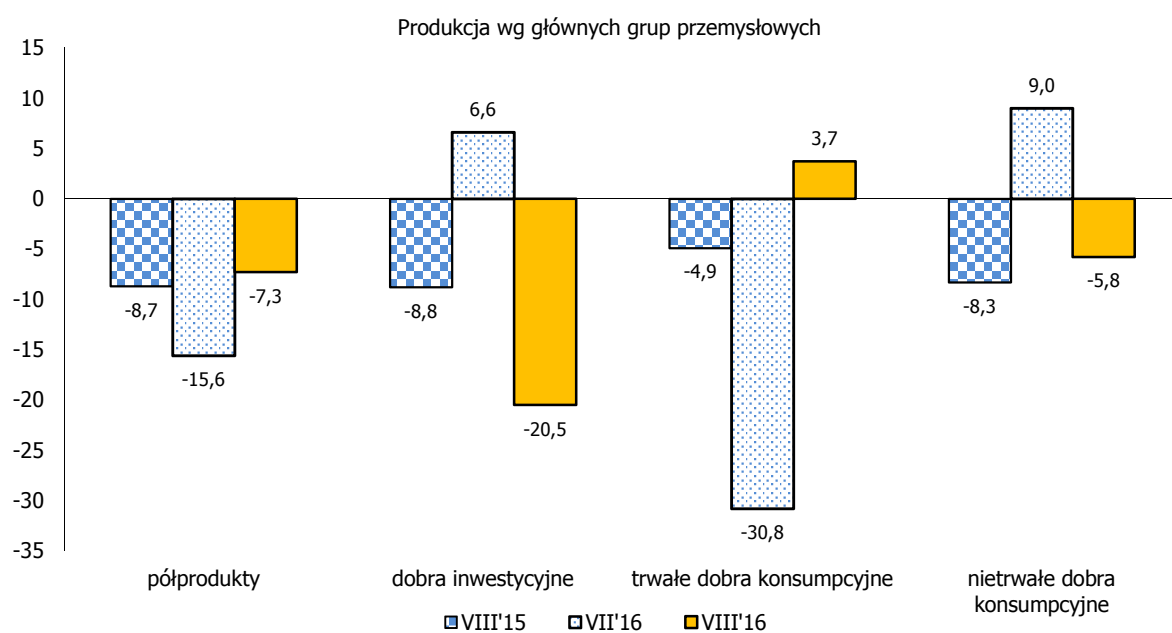
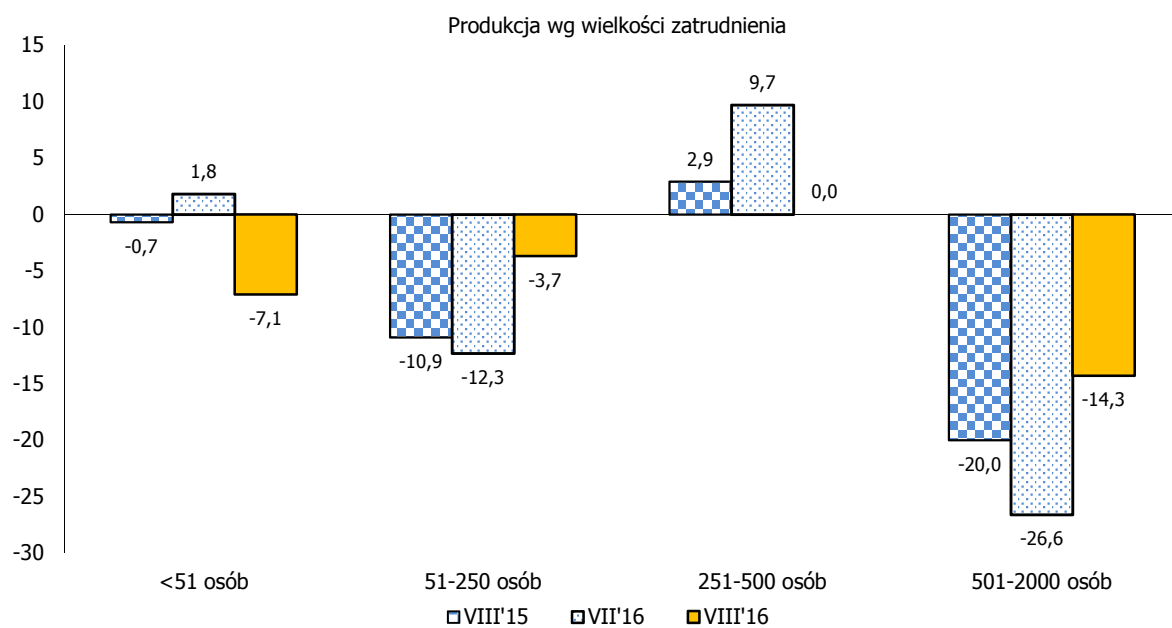
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

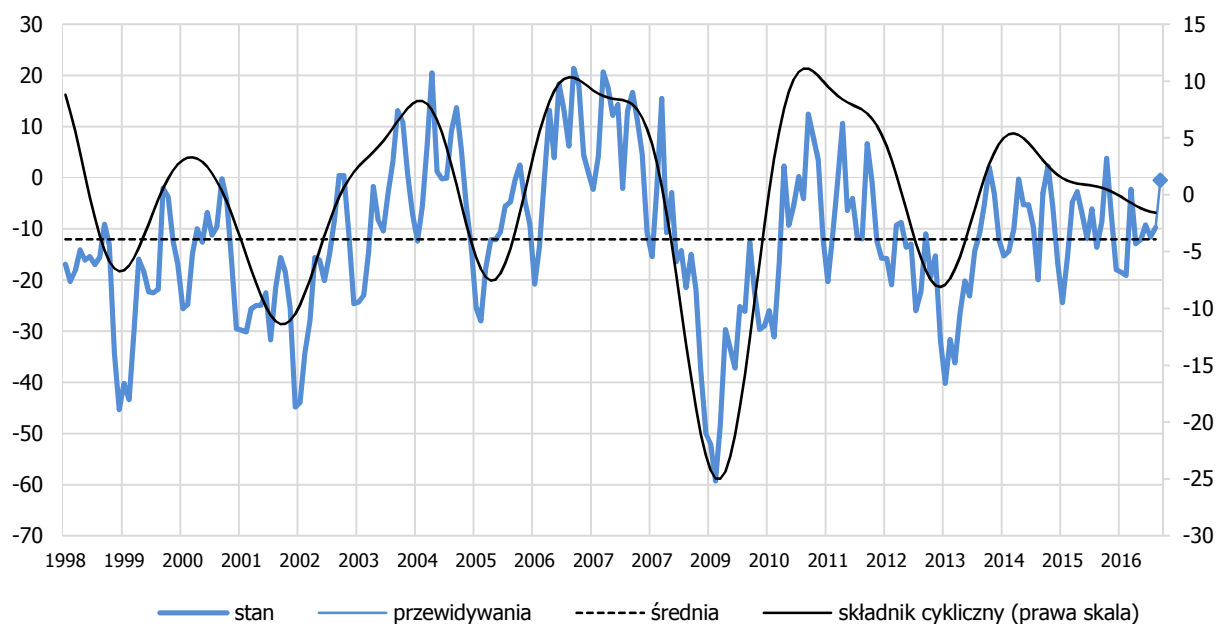

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	20,7	25,3	25,6	21,3	19,7	25,2
brak zmiany	50,9	54,1	52,9	51,6	53,2	55,8
spadek	28,4	20,6	21,5	27,1	27,1	19,0
saldo (1.-3.)	-7,7	4,7	4,1	-5,8	-7,4	6,2

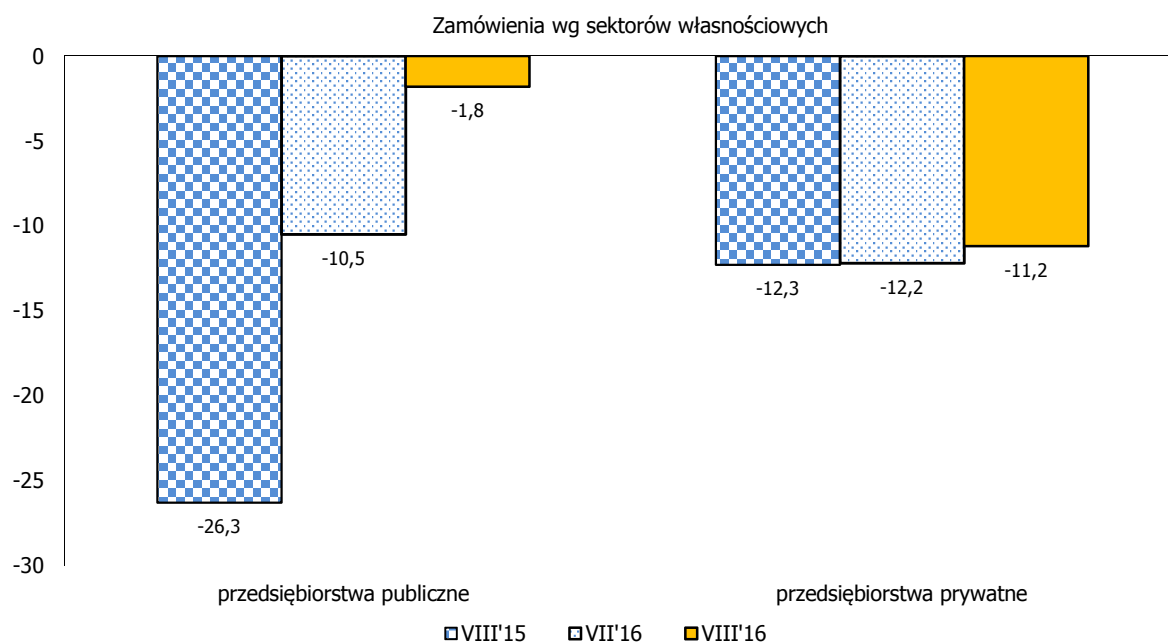

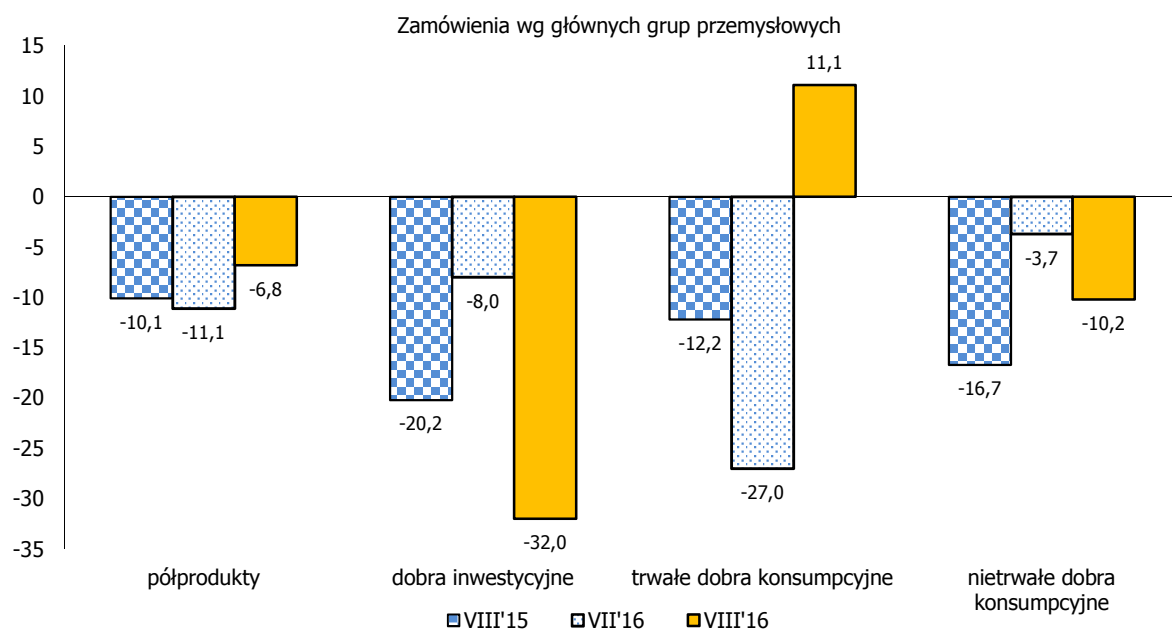
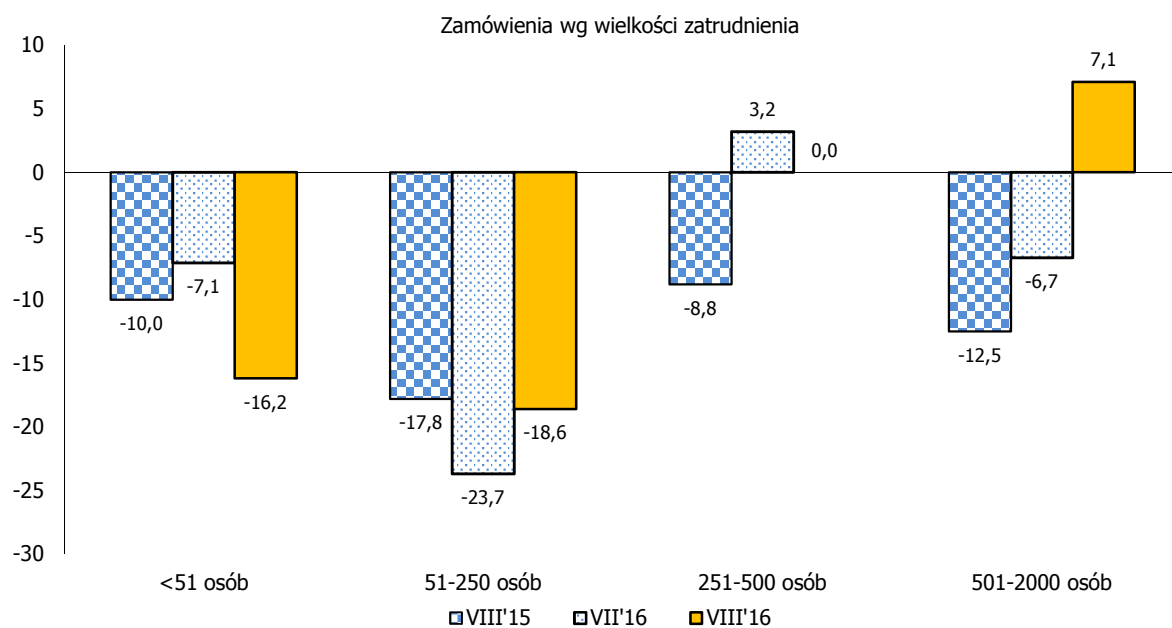

2) Zamówienia ogółem

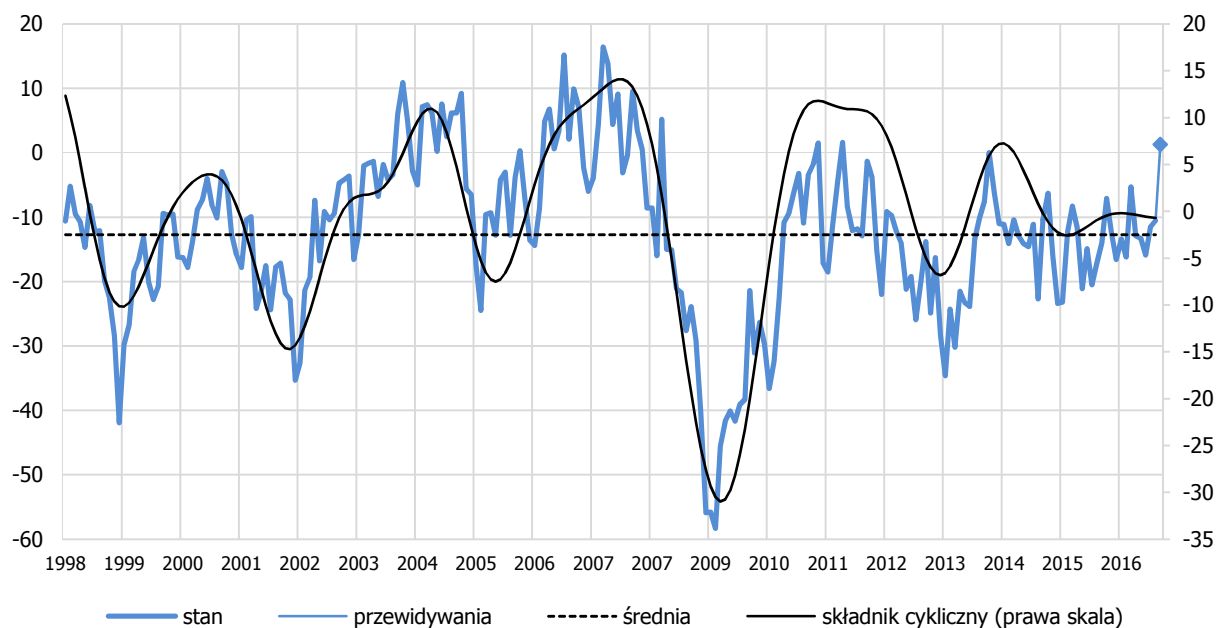

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	18,0	20,2	20,7	16,9	18,9	20,0
brak zmiany	50,4	47,5	49,4	54,6	52,4	59,5
spadek	31,6	32,3	29,9	28,5	28,6	20,5
saldo (1.-3.)	-13,6	-12,1	-9,2	-11,6	-9,7	-0,5

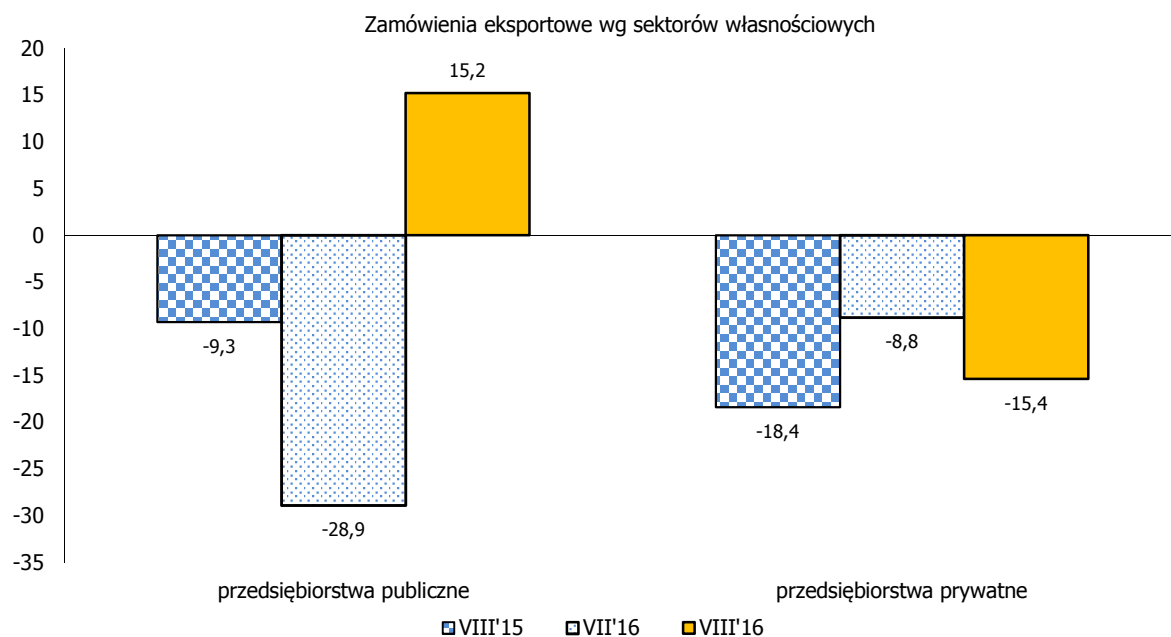

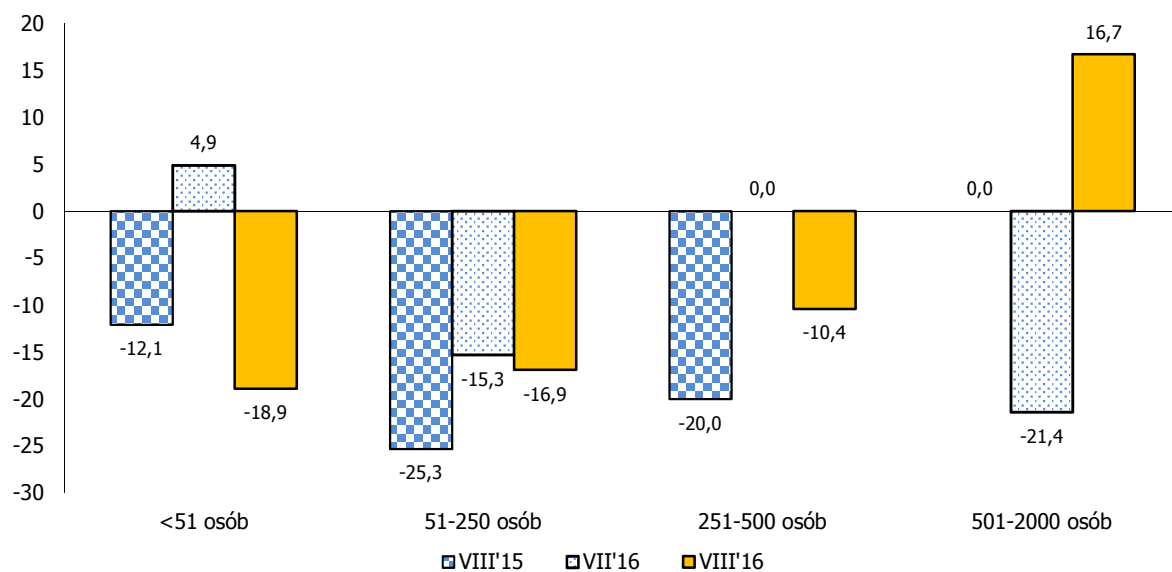
3) Zamówienia eksportowe

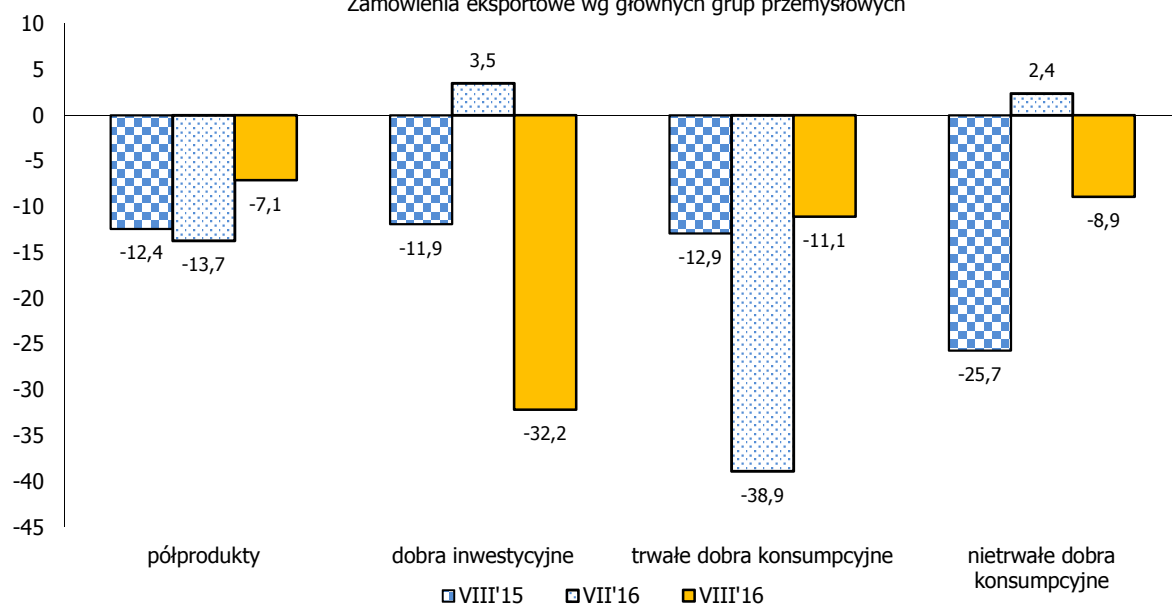
	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	13,0	18,4	19,6	19,5	19,3	21,4
brak zmiany	56,8	49,8	44,9	49,5	50,9	58,5
spadek	30,2	31,7	35,5	31,0	29,8	20,1
nie dotyczy	29,2	29,4	30,1	28,5	29,2	28,7
saldo (1.-3.)	-17,2	-13,3	-15,9	-11,5	-10,5	1,3

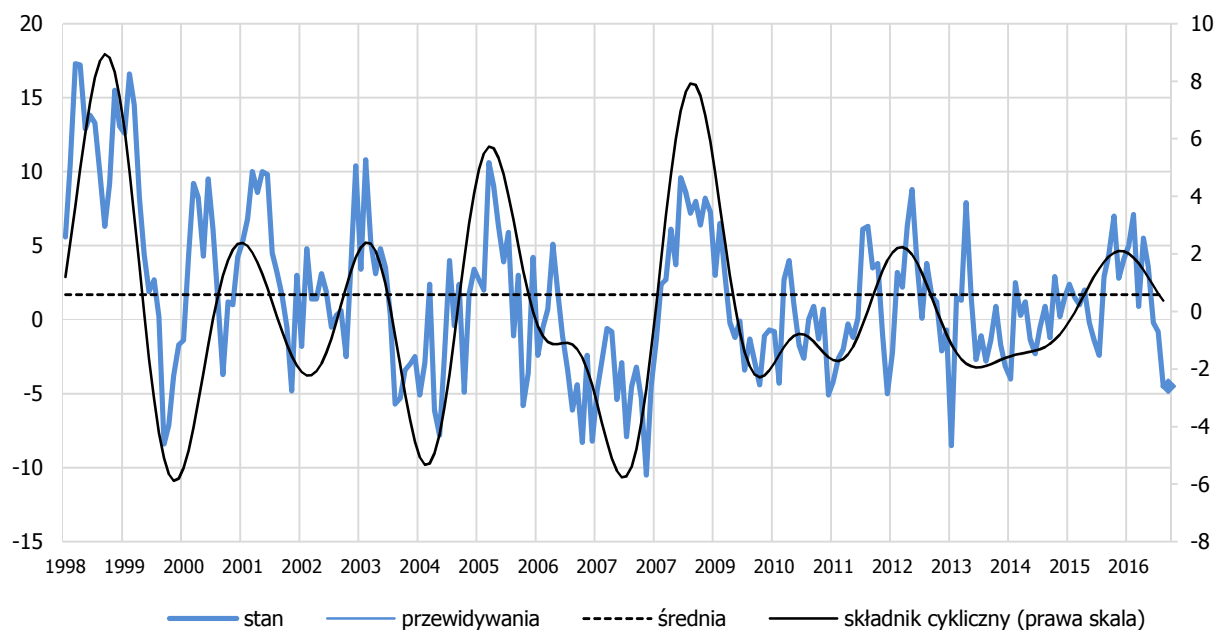
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

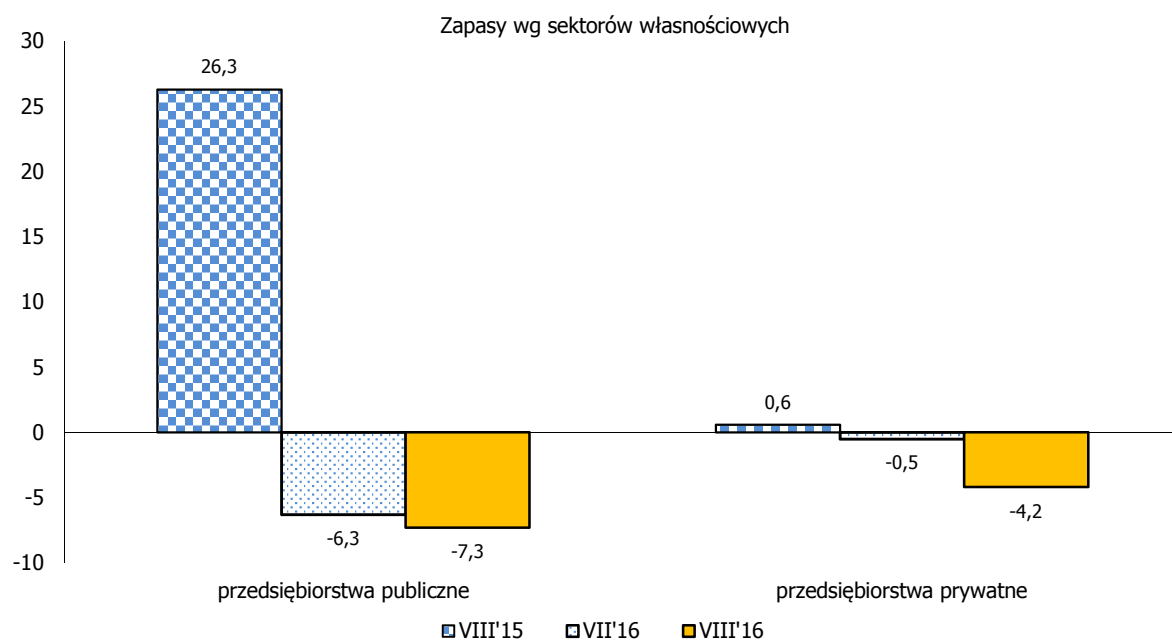
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

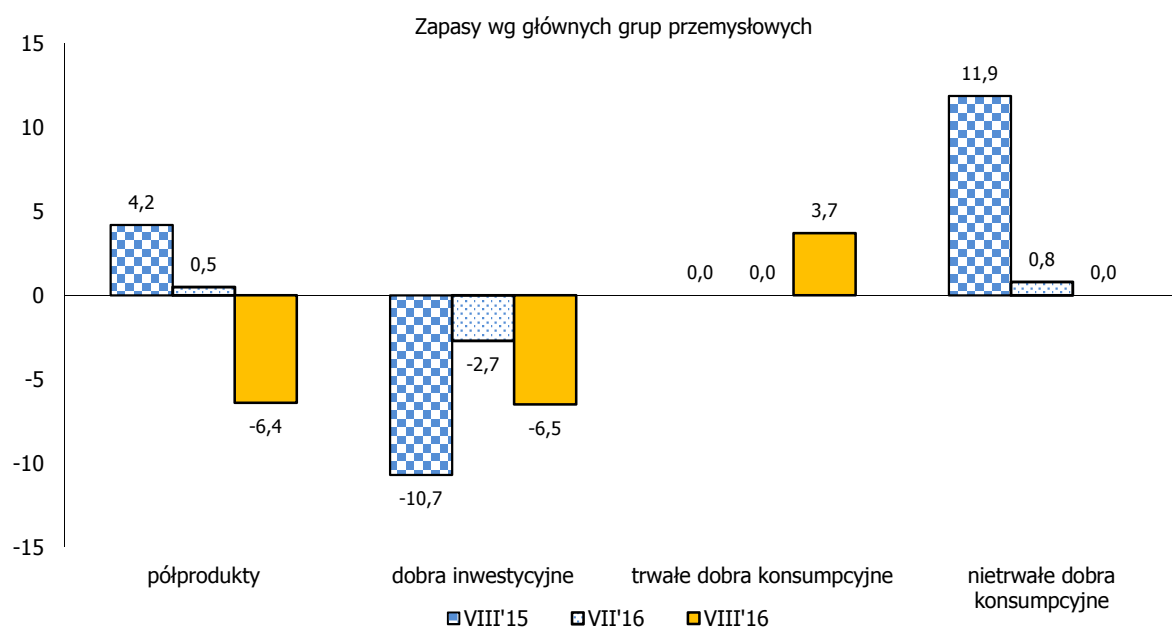
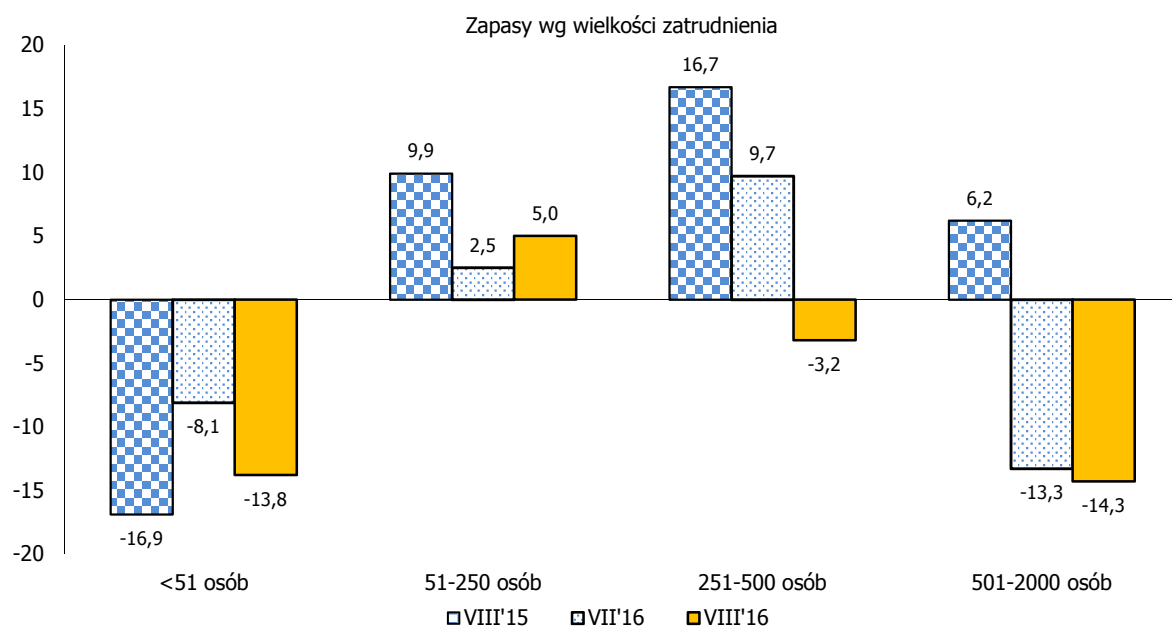

4) Zapasy

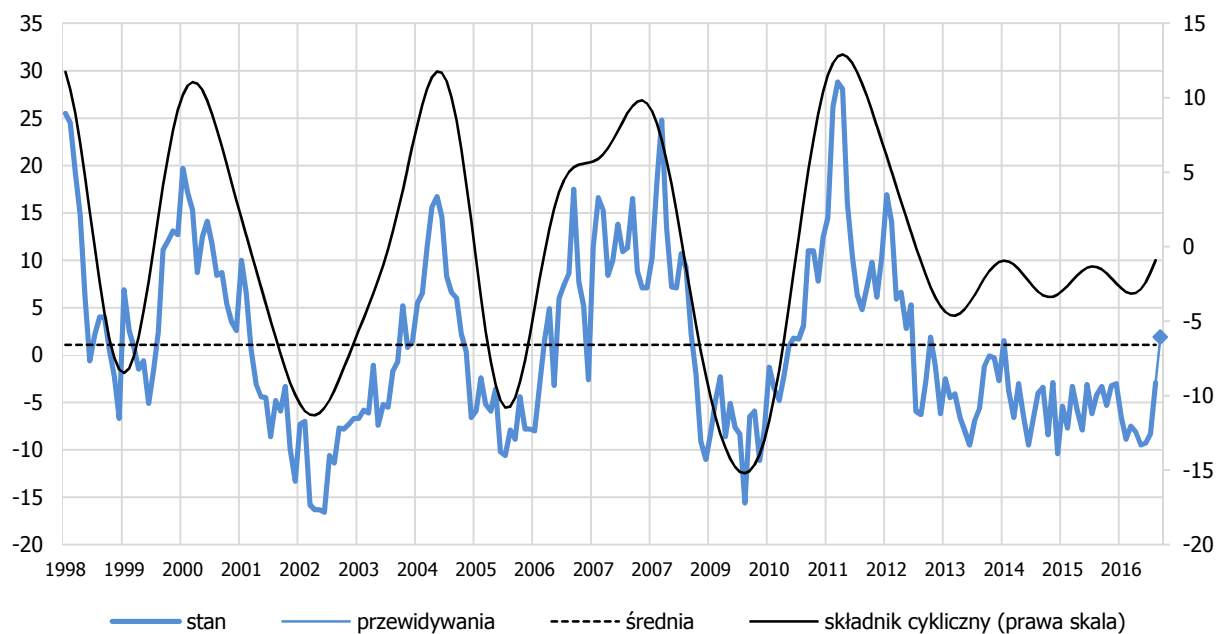

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	18,0	16,6	14,3	14,4	11,1	7,9
brak zmiany	66,9	70,4	71,1	70,4	73,3	79,6
spadek	15,1	13,0	14,5	15,2	15,6	12,4
saldo (1.-3.)	2,9	3,6	-0,2	-0,8	-4,5	-4,5

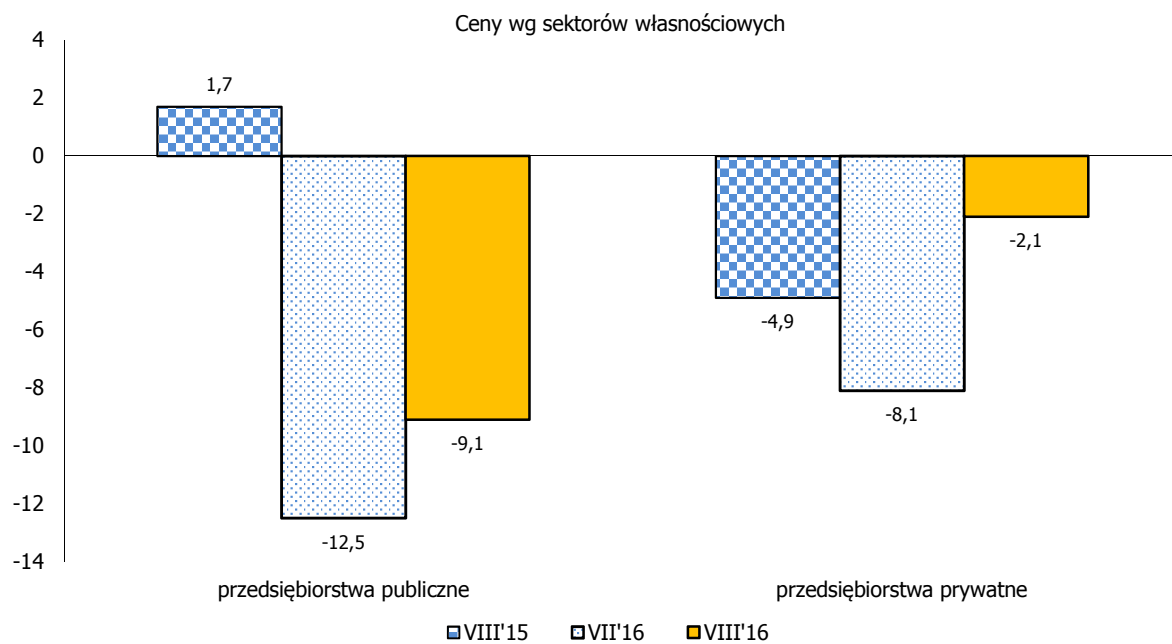

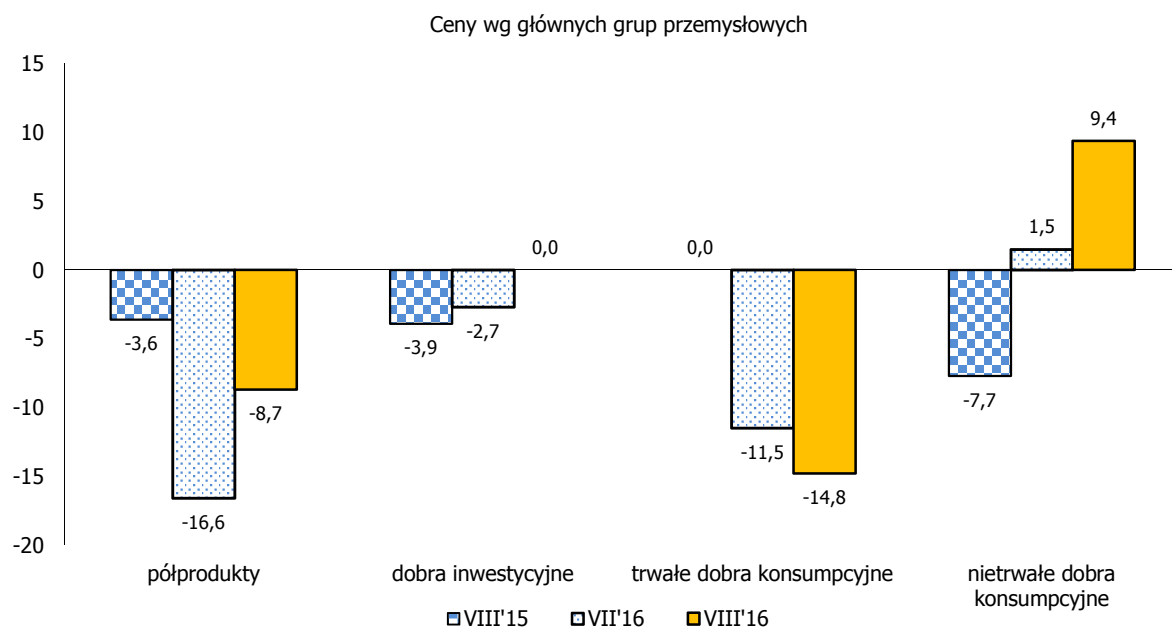
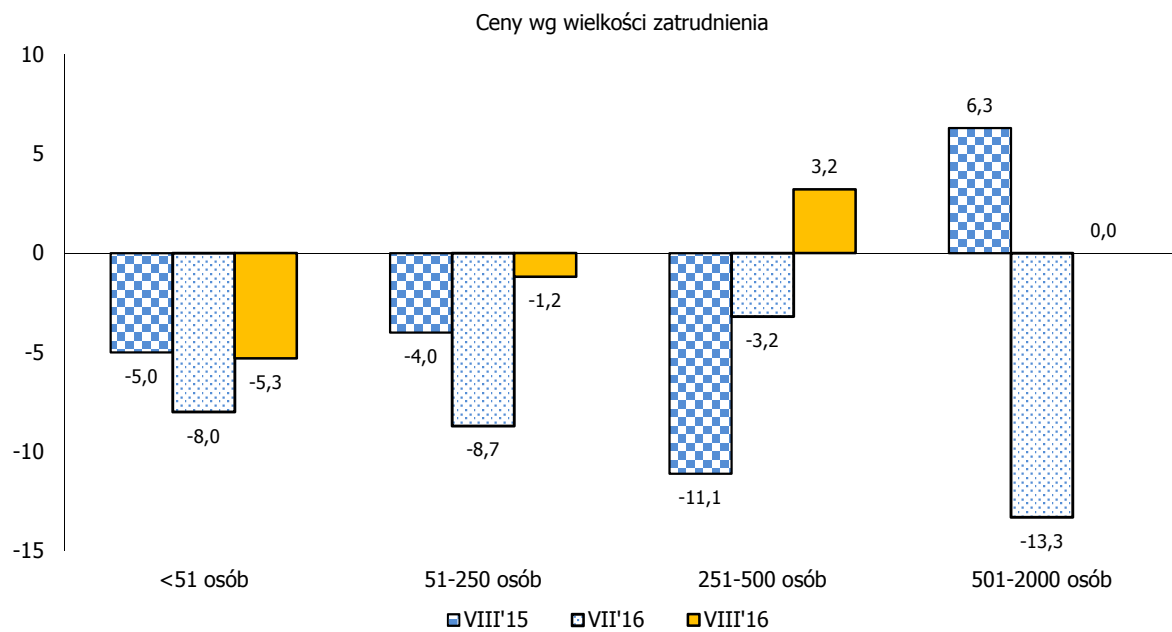

5) Ceny

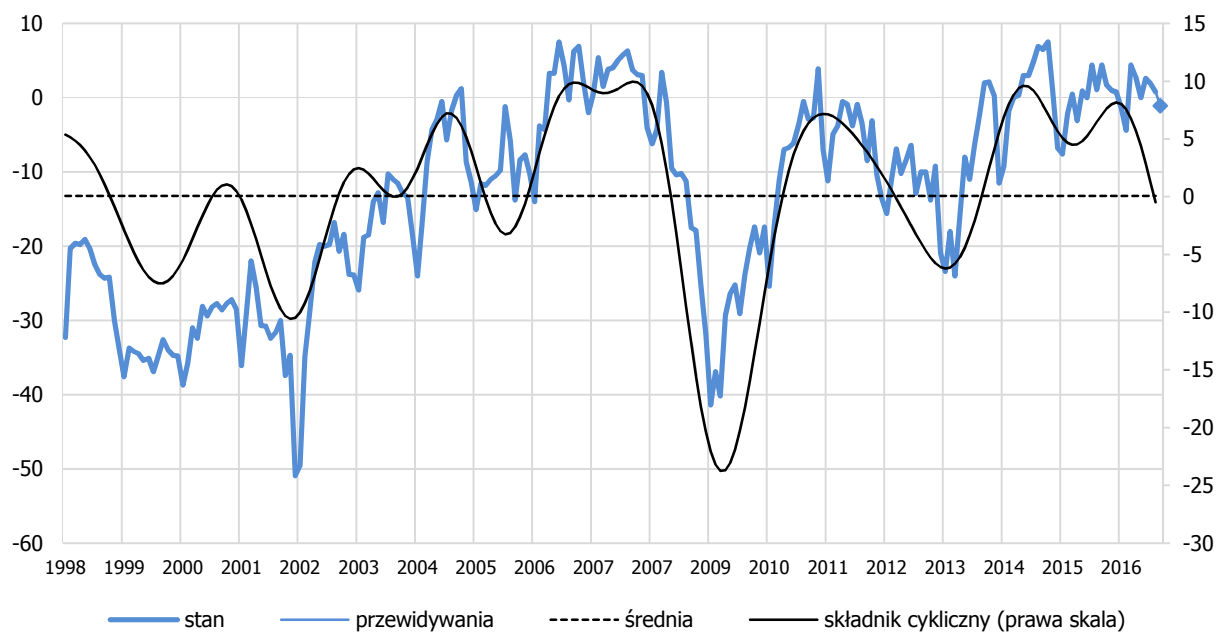

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	6,2	5,7	5,4	7,9	8,4	11,6
brak zmiany	83,4	79,2	79,9	75,9	80,3	78,6
spadek	10,4	15,2	14,7	16,2	11,3	9,7
saldo (1.-3.)	-4,2	-9,5	-9,3	-8,3	-2,9	1,9

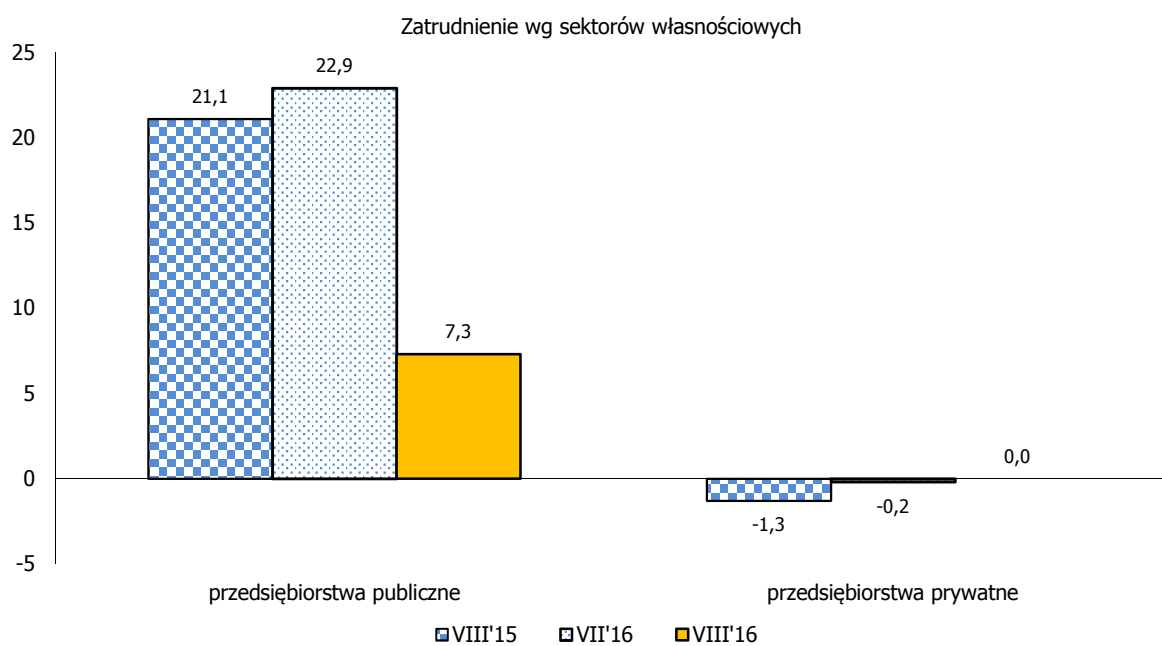

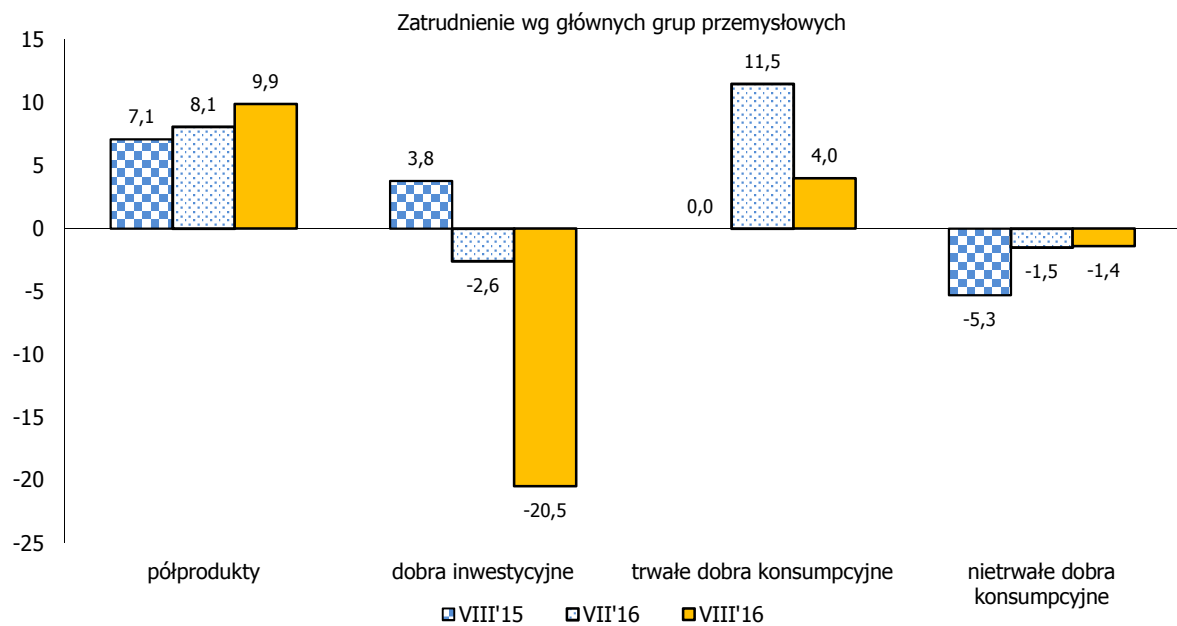
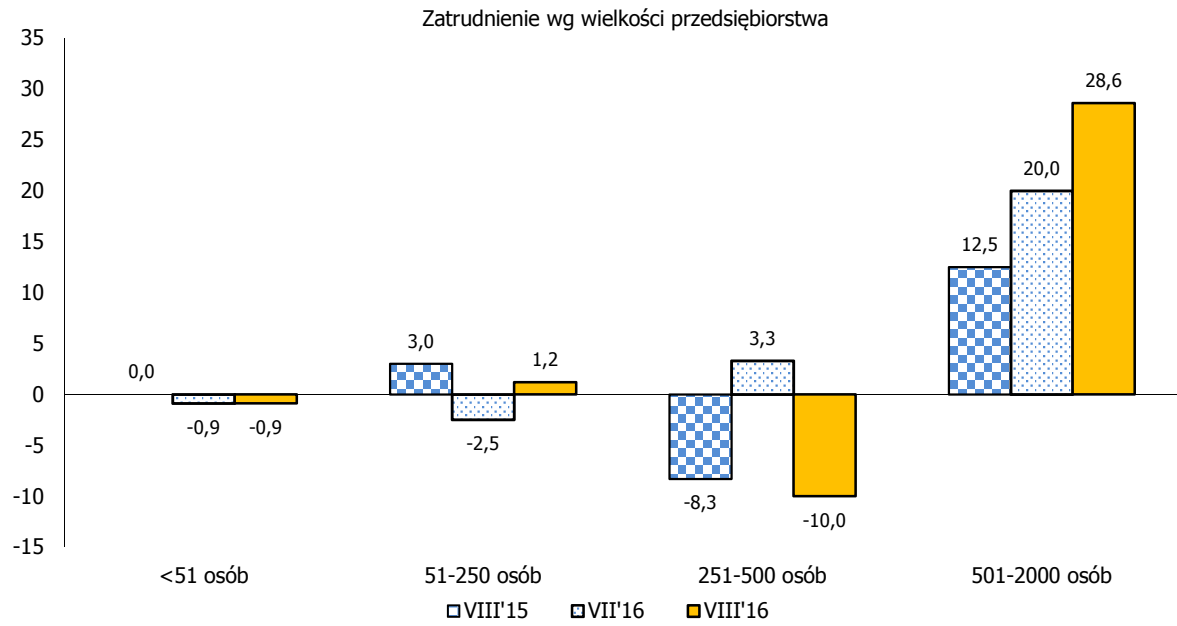

6) Zatrudnienie

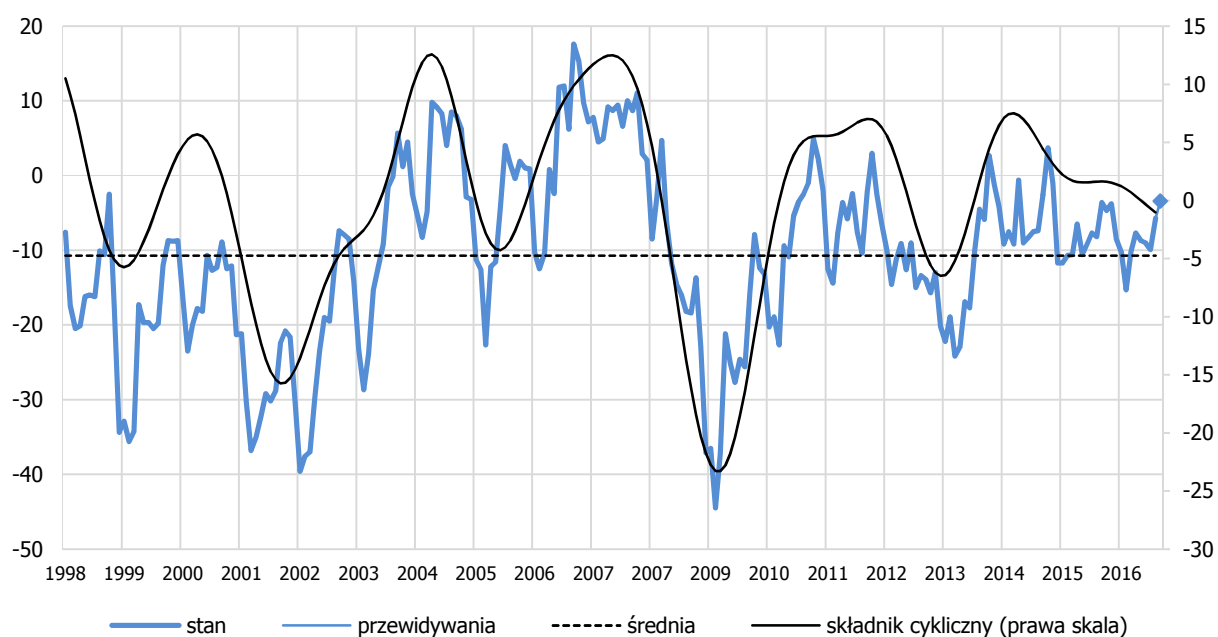

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
wzrost	14,4	15,1	13,5	13,9	13,6	14,1
brak zmiany	72,3	69,9	75,5	74,0	73,6	70,7
spadek	13,3	15,1	10,9	12,0	12,8	15,2
saldo (1.-3.)	1,1	0,0	2,6	1,9	0,8	-1,1

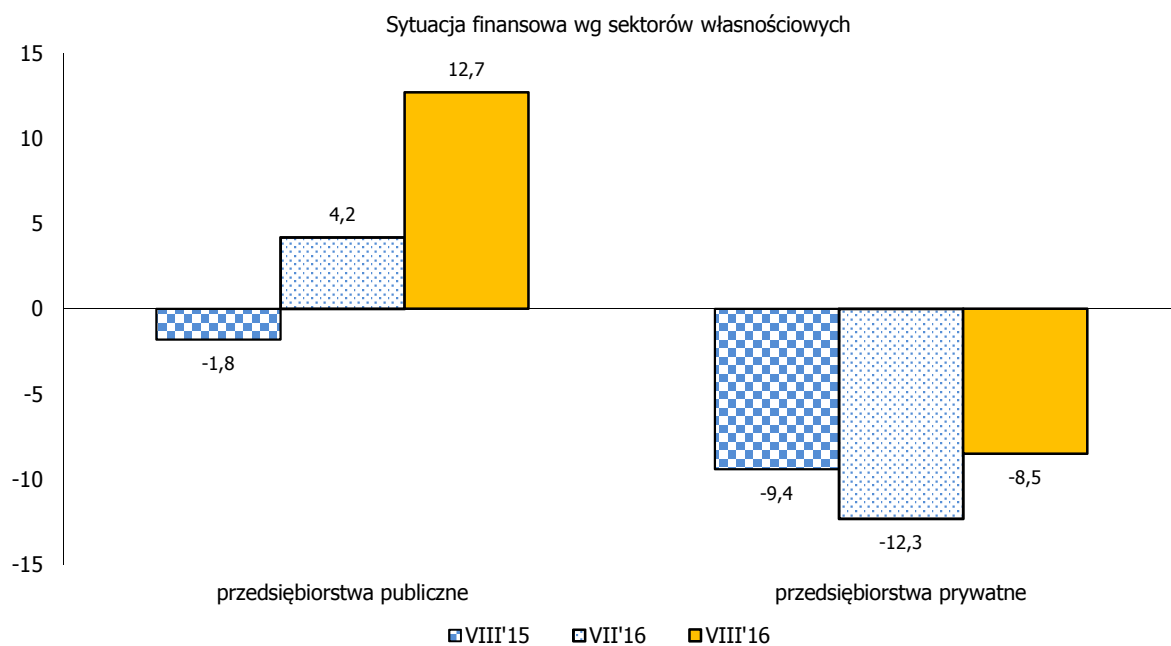

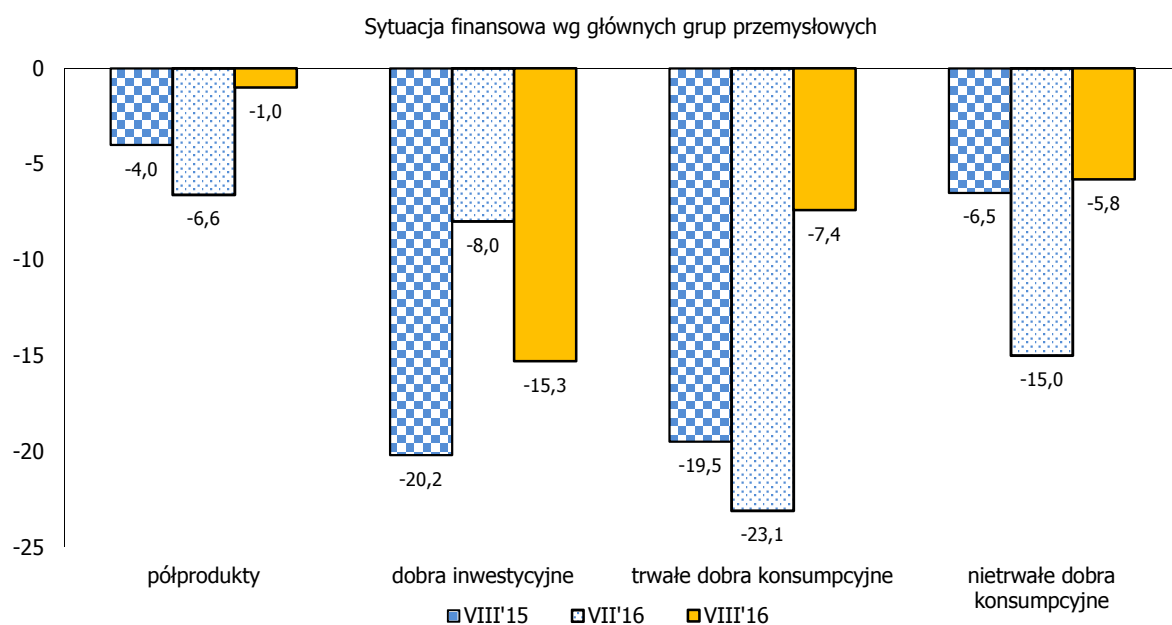
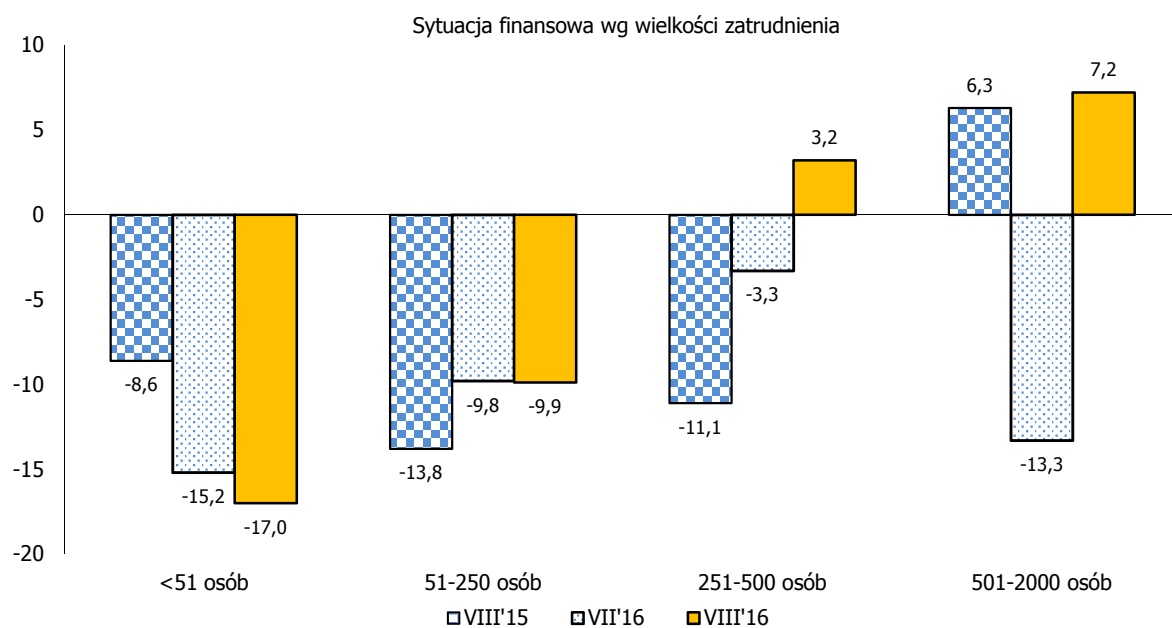

7) Sytuacja finansowa

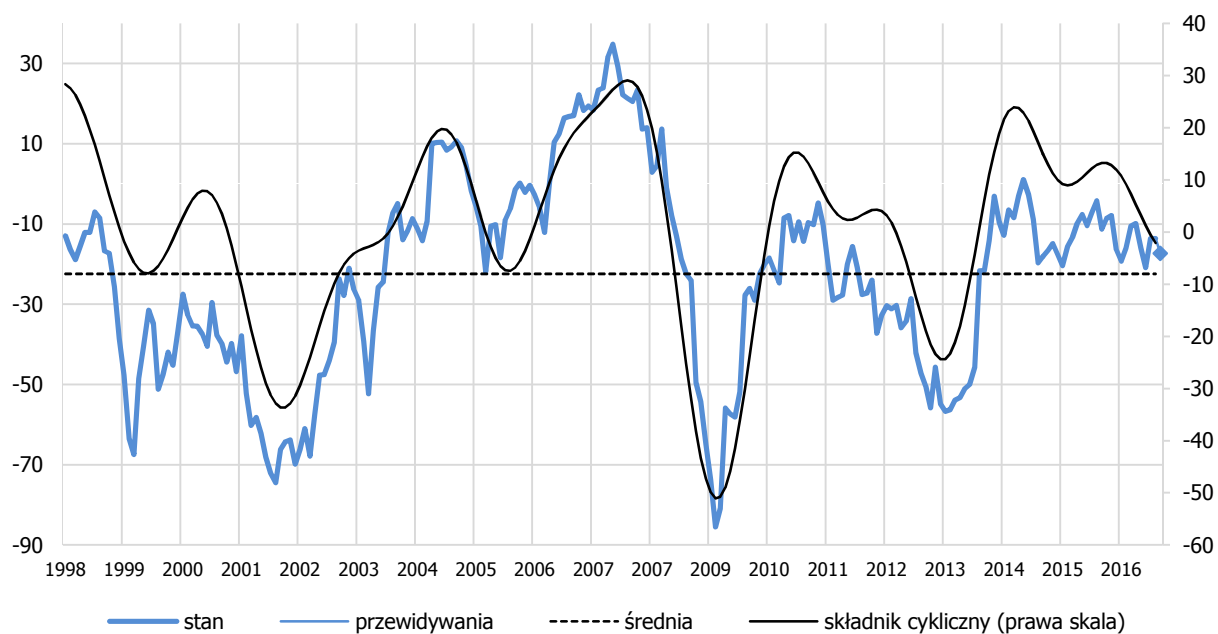

	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
poprawa	14,7	15,6	13,3	12,5	14,5	16,1
brak zmiany	62,4	60,0	64,4	65,2	65,3	64,5
pogorszenie	22,9	24,3	22,3	22,4	20,2	19,5
saldo (1.-3.)	-8,2	-8,7	-9,0	-9,9	-5,7	-3,4

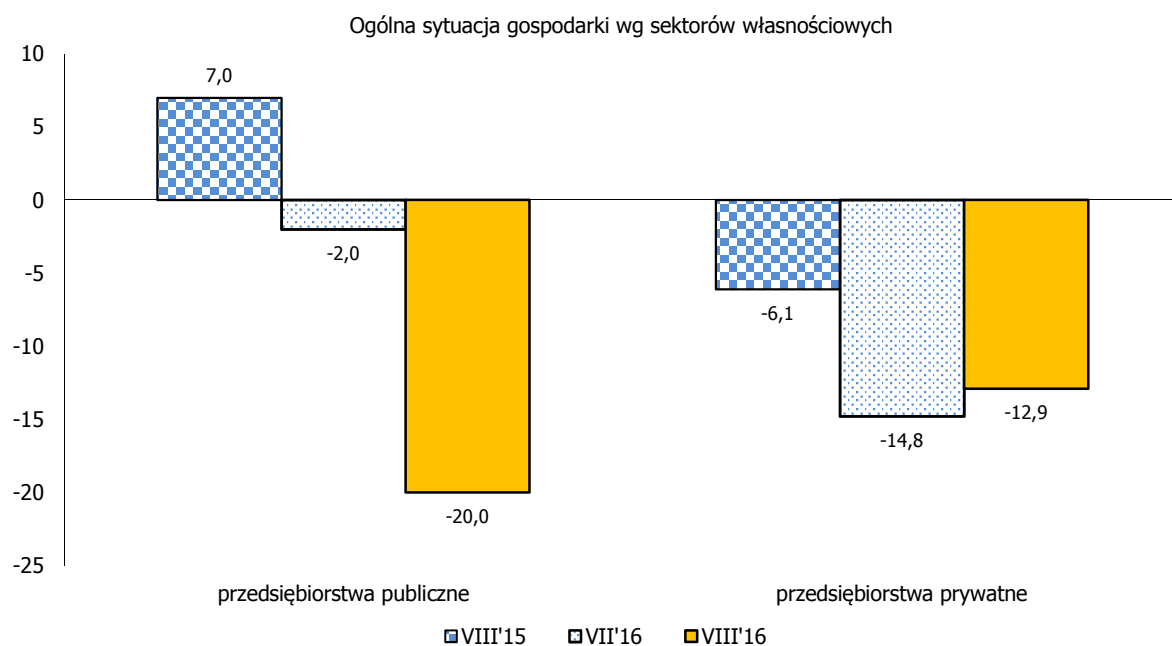

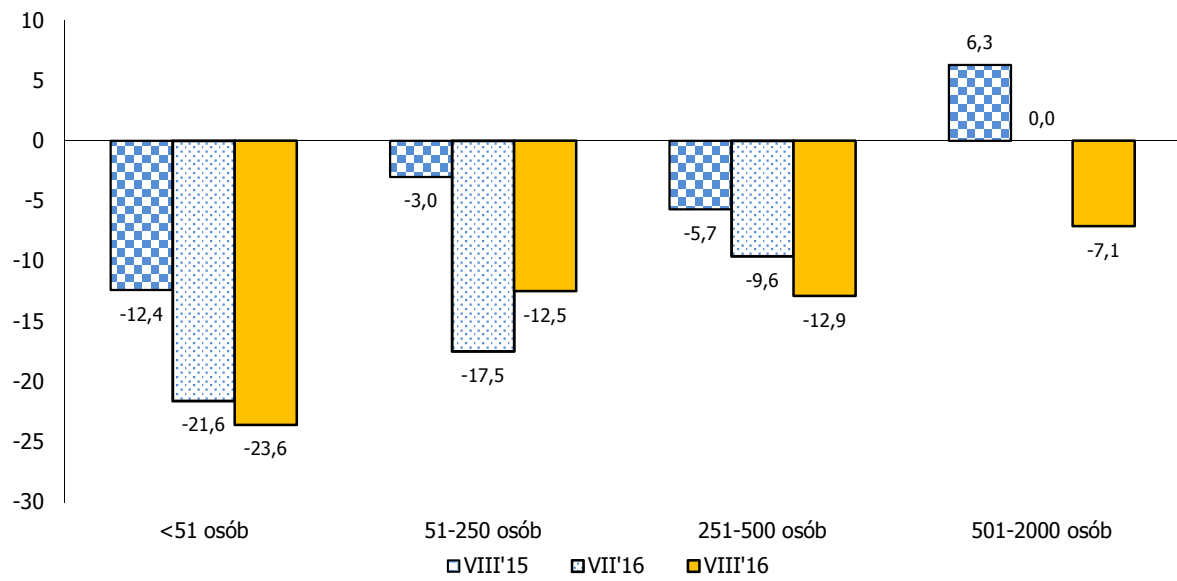
8) Ogólna sytuacja gospodarki

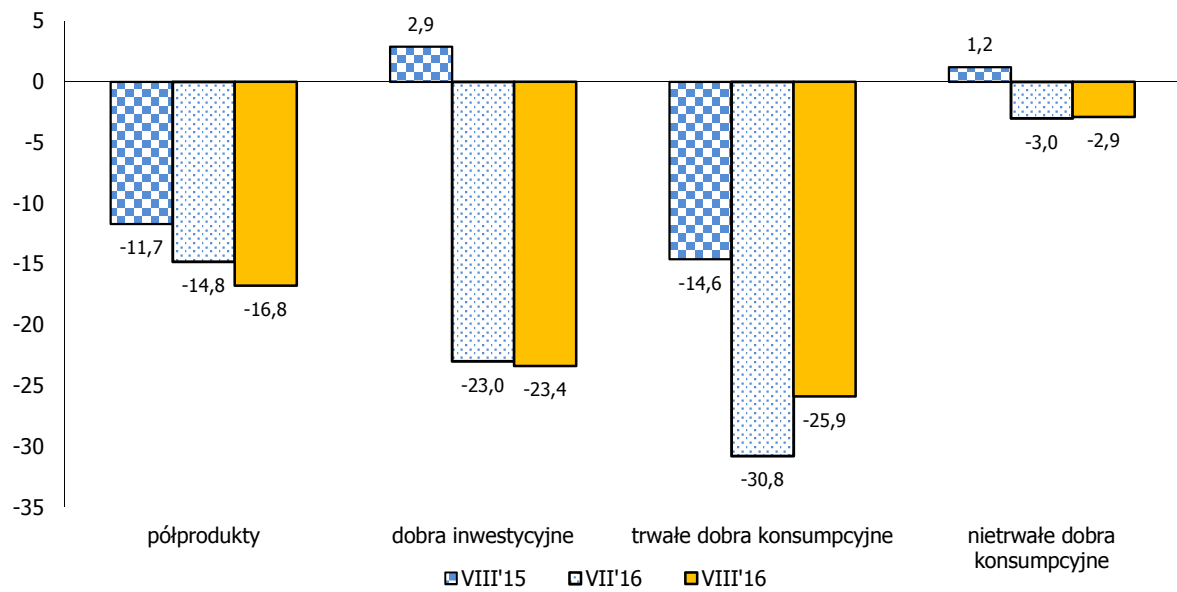
	VIII'15	V'16	VI'16	VII'16	VIII'16	przewidywania
poprawa	13,3	8,5	6,4	8,6	7,0	7,9
brak zmiany	69,2	67,0	66,3	69,2	72,4	67,0
pogorszenie	17,5	24,5	27,3	22,2	20,6	25,2
saldo (1.-3.)	-4,2	-16,0	-20,9	-13,6	-13,6	-17,3

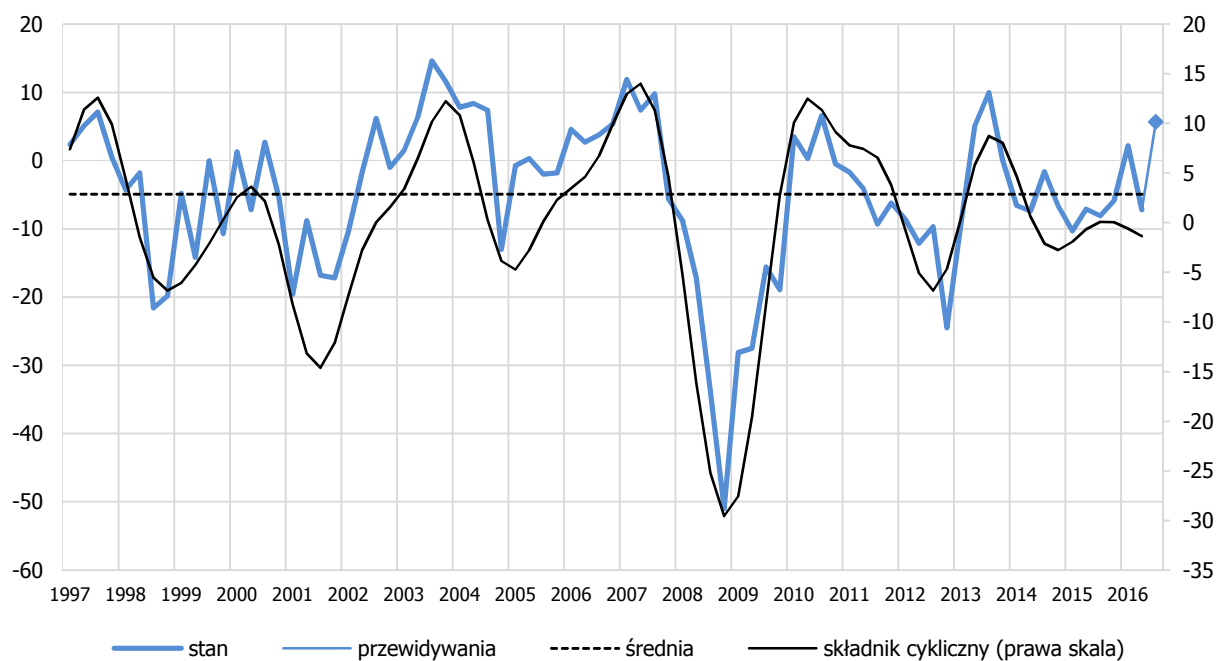
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

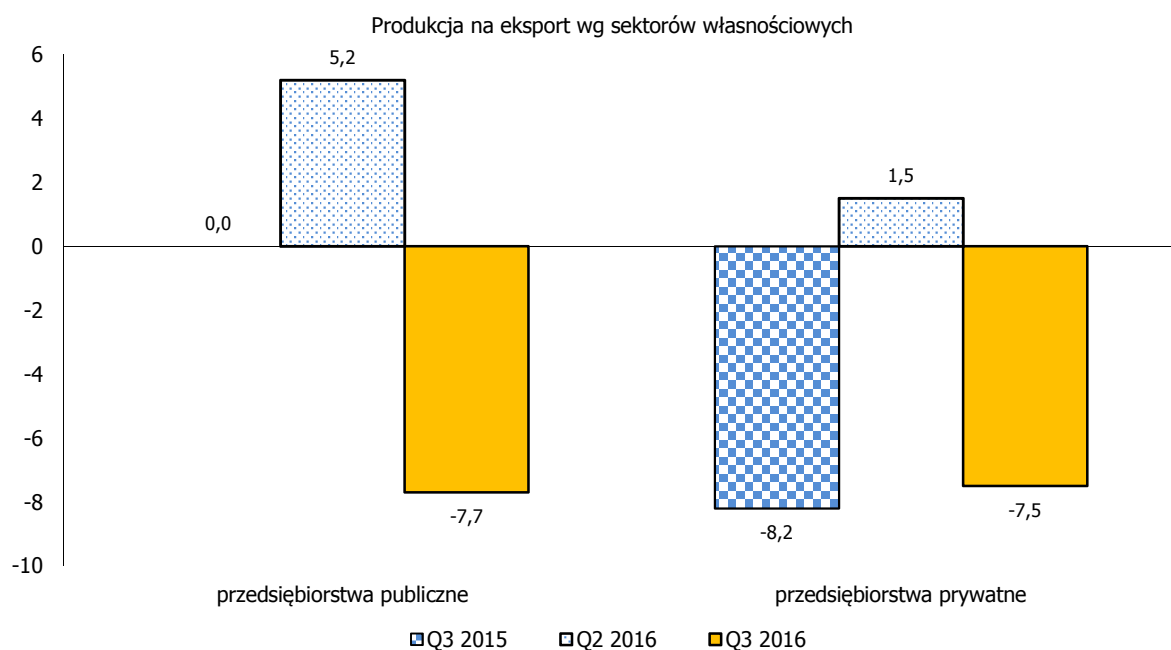
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

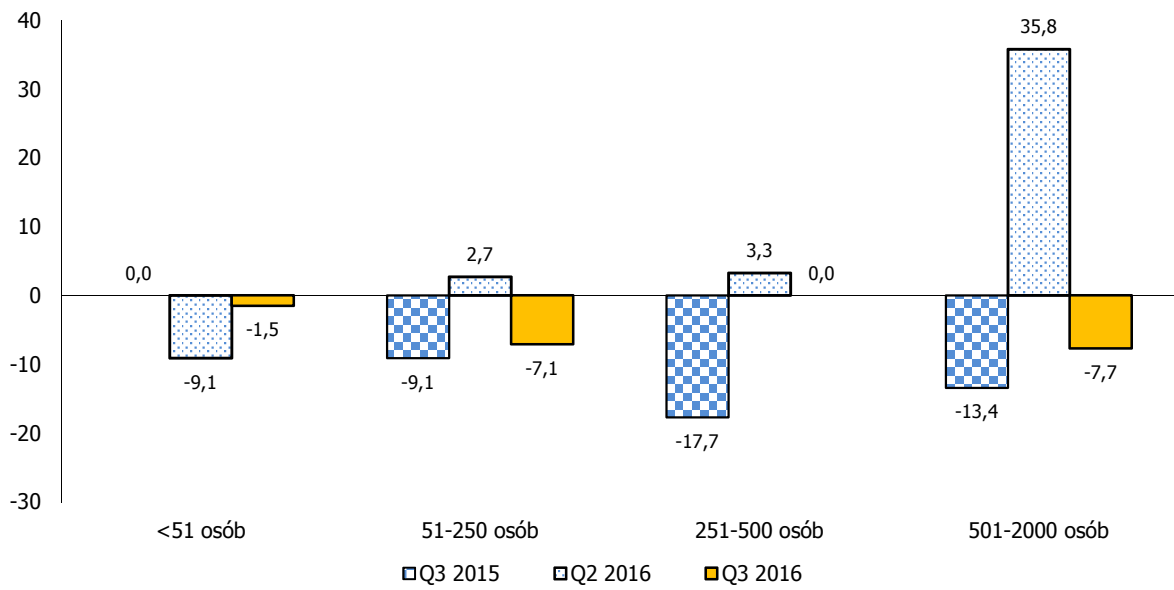
9. Produkcja na eksport

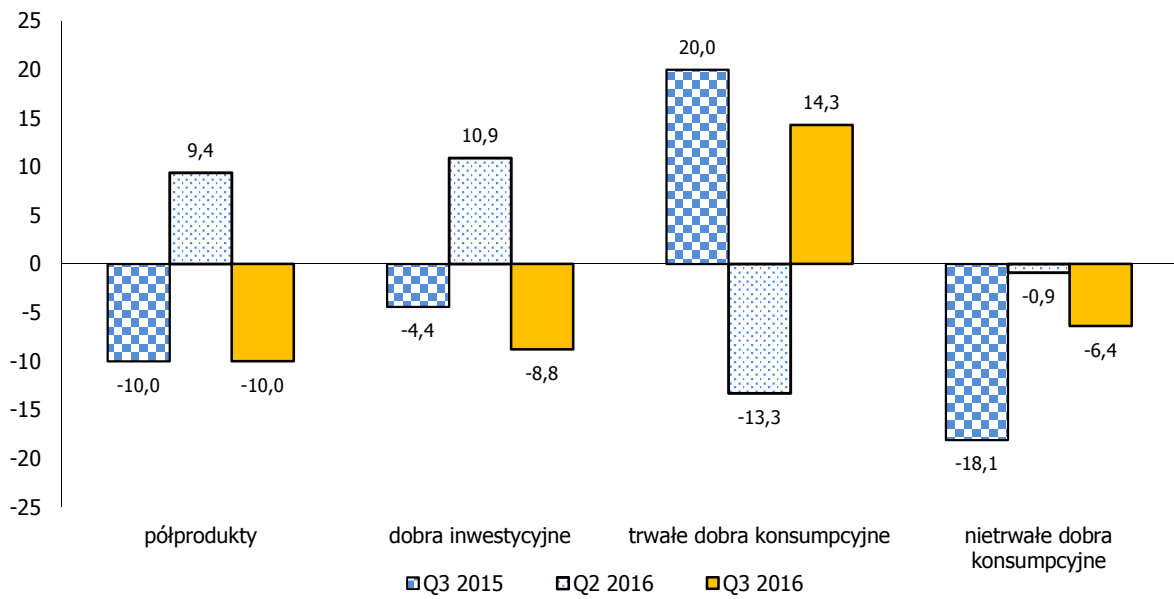
	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	przewidywania
wzrost	16,7	14,4	18,9	20,1	14,1	21,6
brak zmiany	59,5	63,1	56,4	62,0	64,6	62,5
spadek	23,8	22,5	24,8	17,9	21,3	15,9
saldo (1.-3.)	-7,1	-8,1	-5,9	2,2	-7,2	5,7

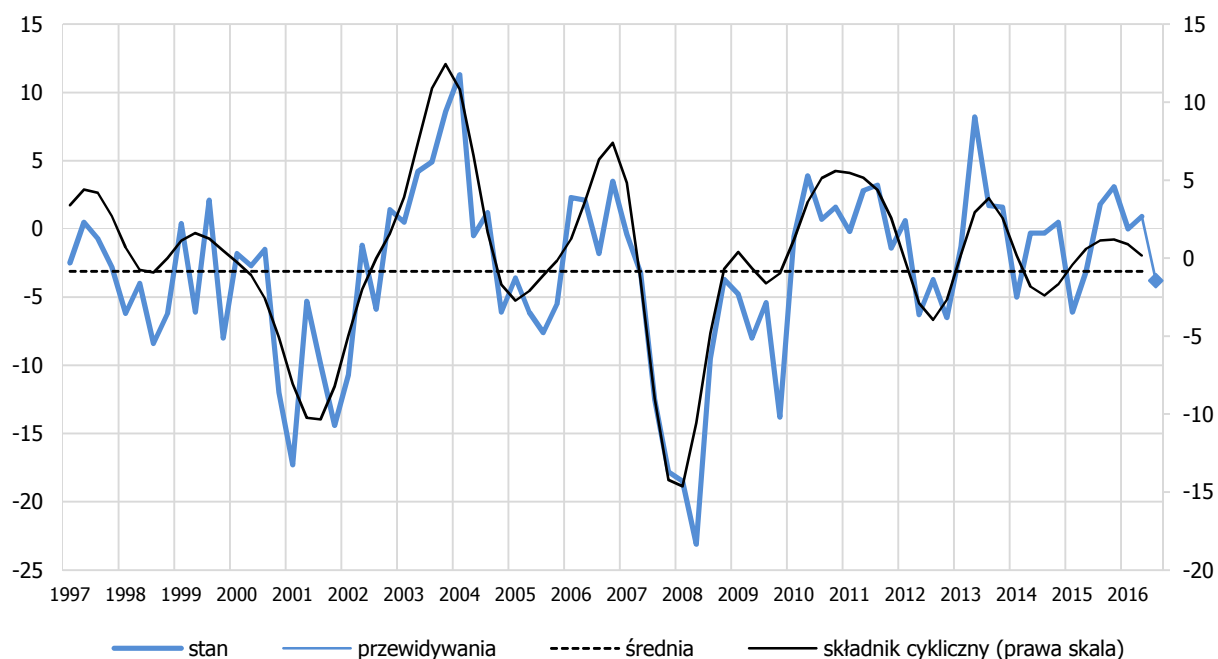
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia

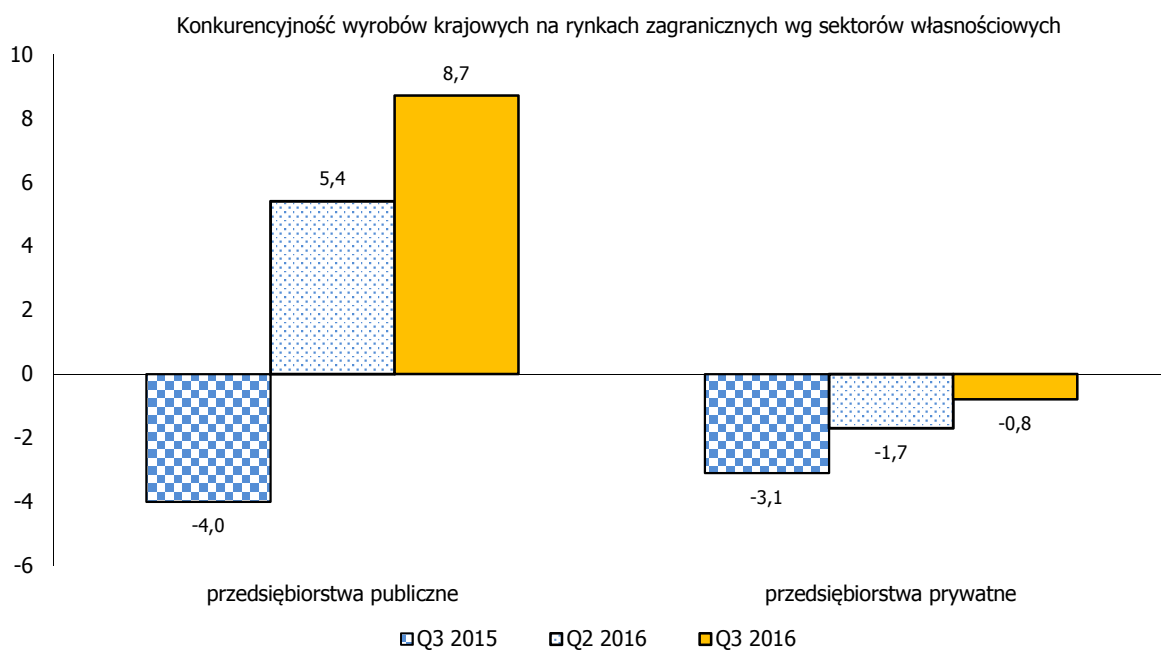
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych

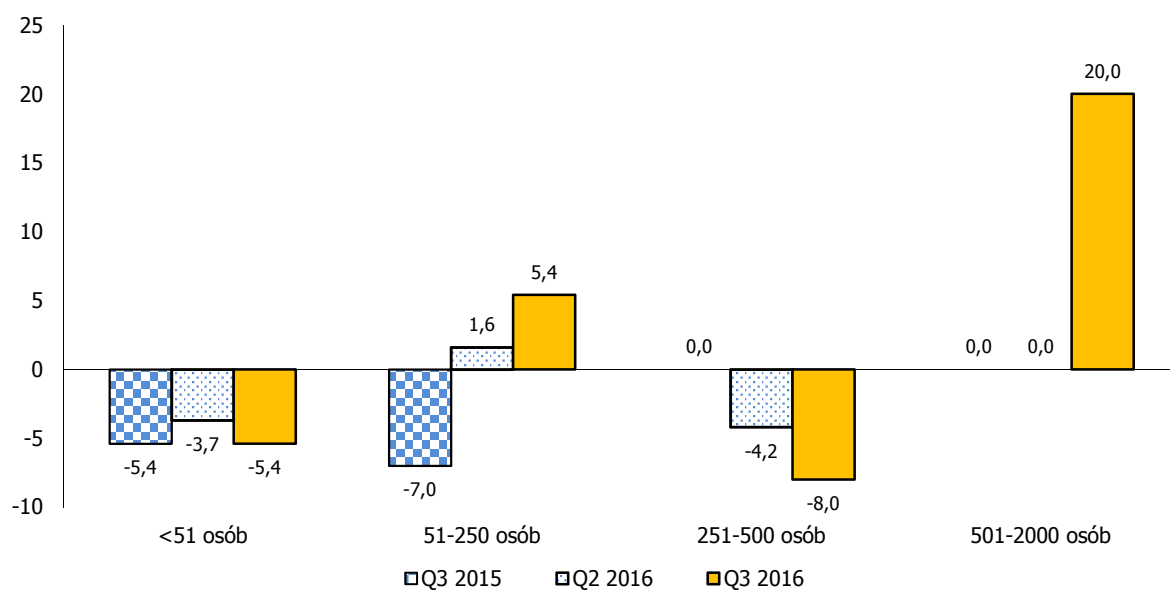
10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

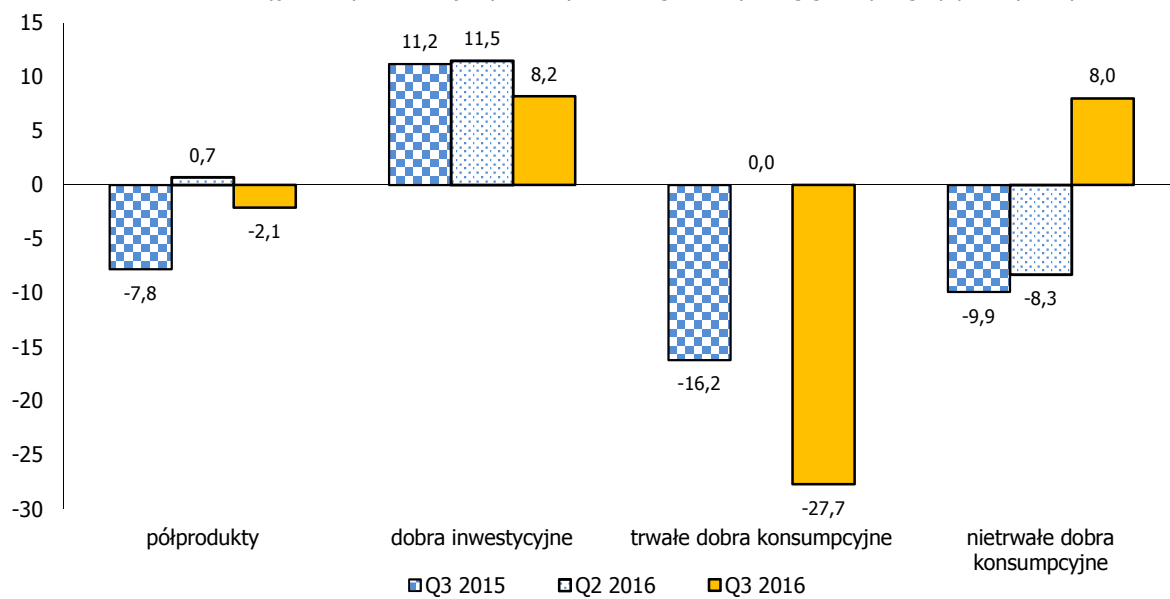
	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	przewidywania
wzrost	8,0	11,0	12,1	11,8	10,8	7,6
brak zmiany	80,9	79,8	78,9	76,5	79,3	81,0
spadek	11,1	9,2	9,0	11,8	9,9	11,4
trudno ocenić	23,7	22,9	22,1	23,6	26,6	32,1
saldo (1.-3.)	-3,1	1,8	3,1	0,0	0,9	-3,8

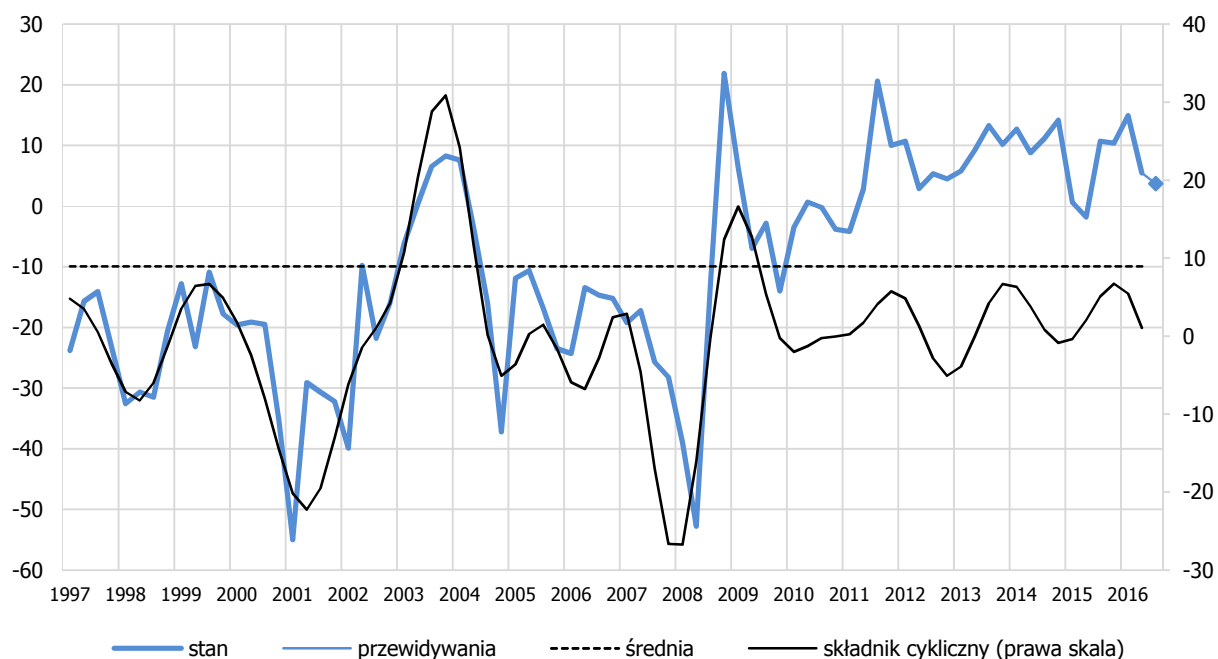
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

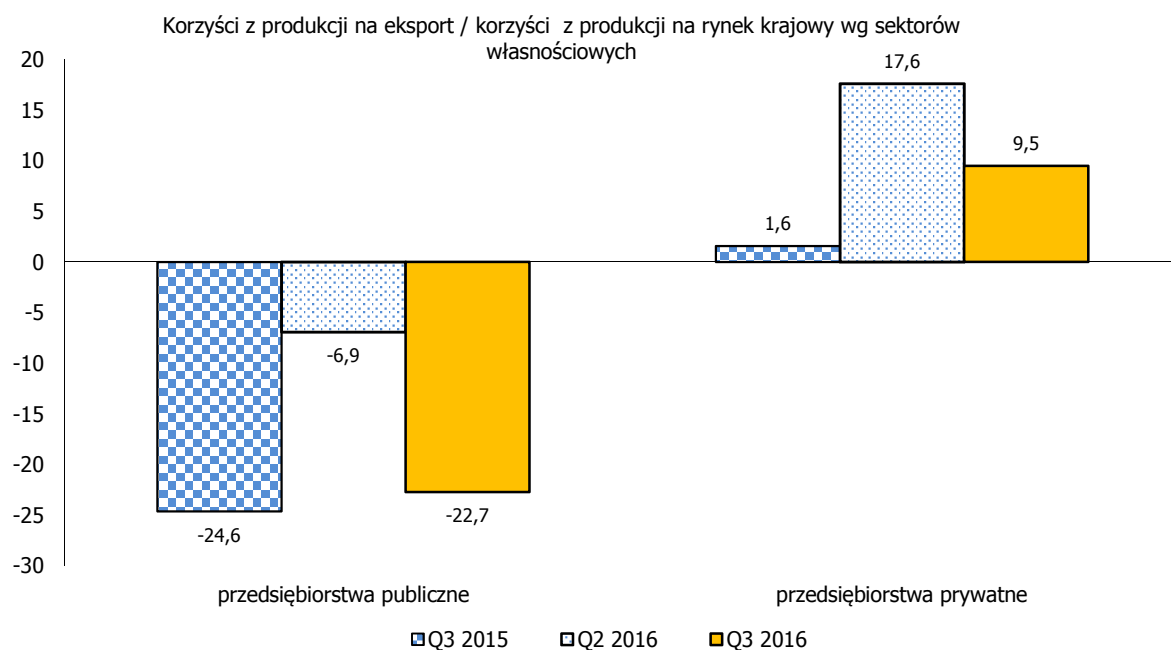
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

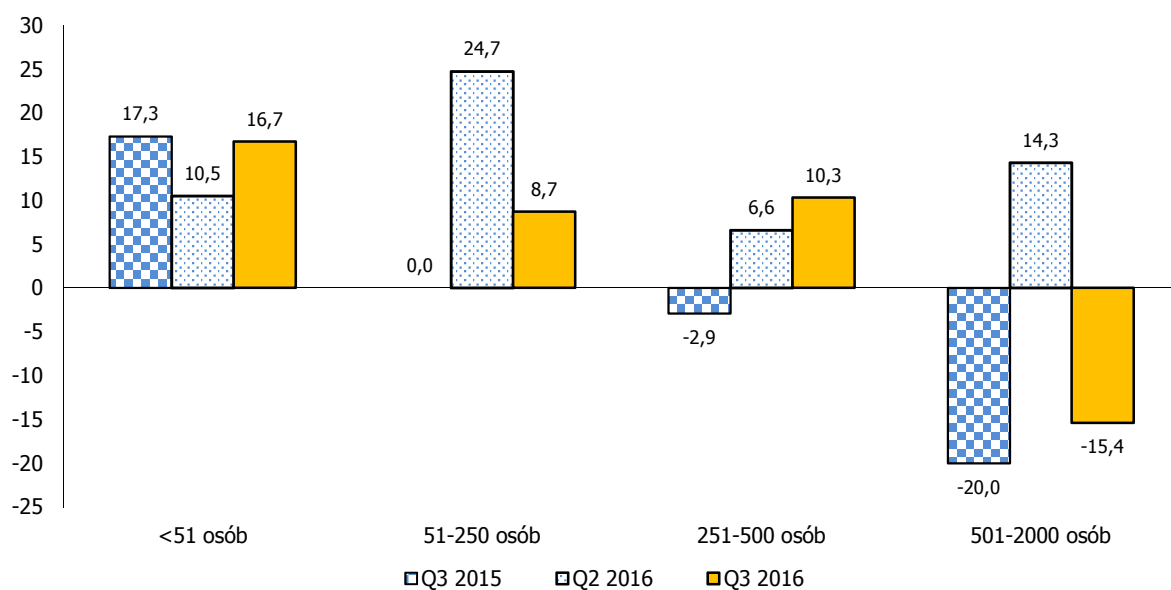
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

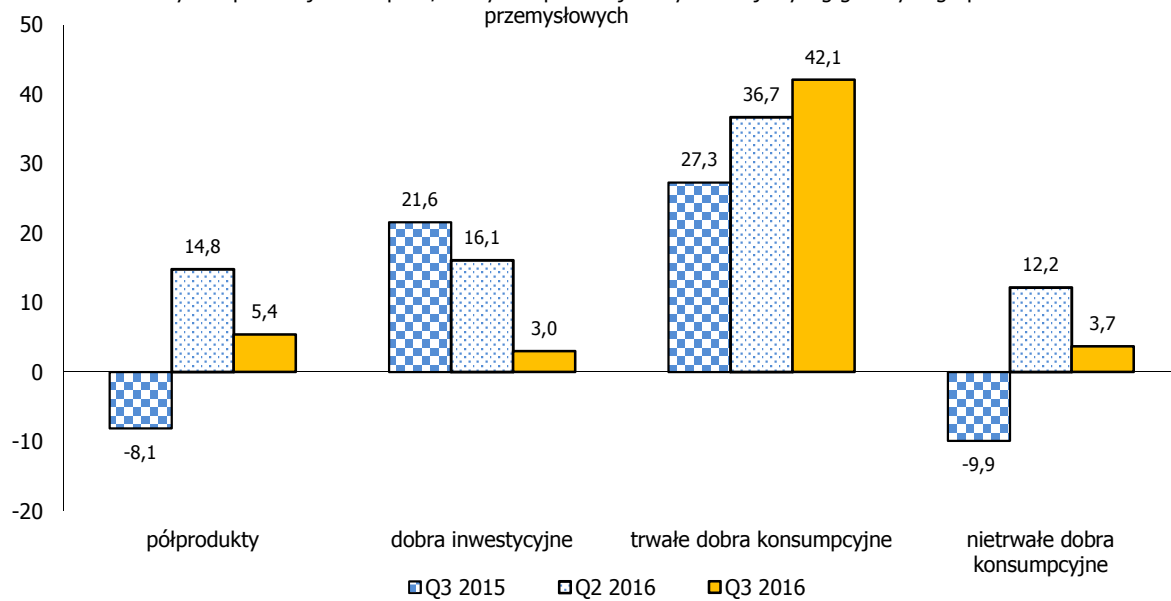
	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	przewidywania
wzrost	21,8	24,3	31,5	31,1	26,5	24,2
brak zmiany	54,6	62,0	47,4	52,7	52,5	55,3
spadek	23,6	13,6	21,1	16,2	21,0	20,5
saldo (1.-3.)	-1,8	10,7	10,4	14,9	5,5	3,7

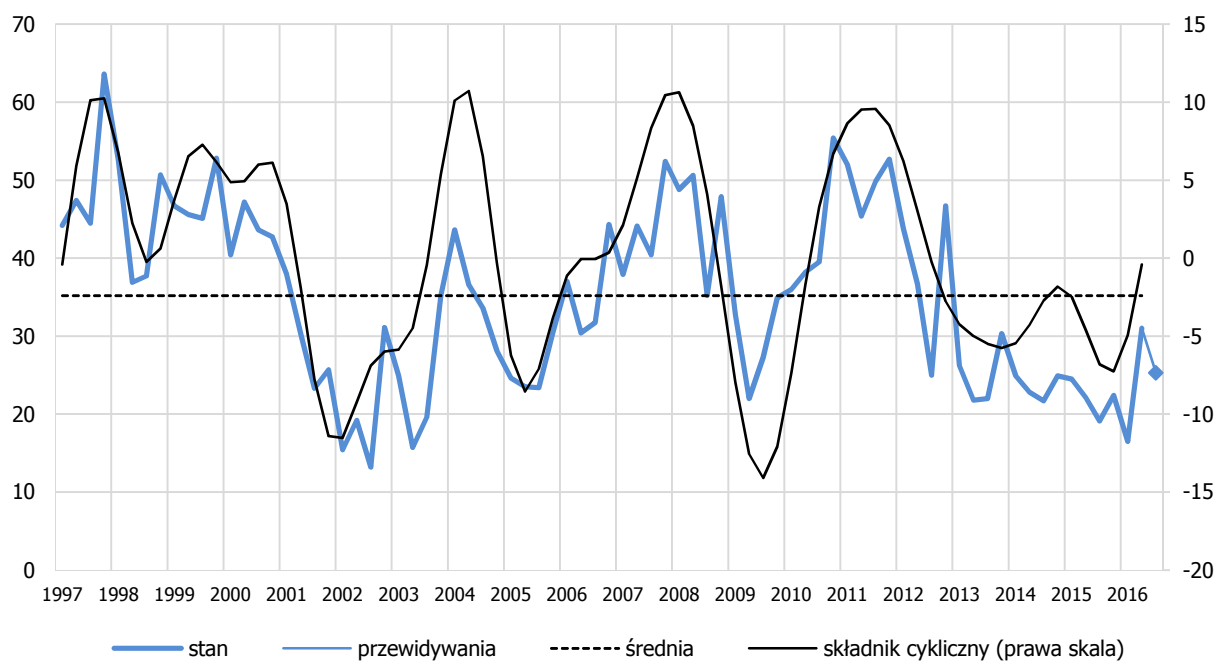
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

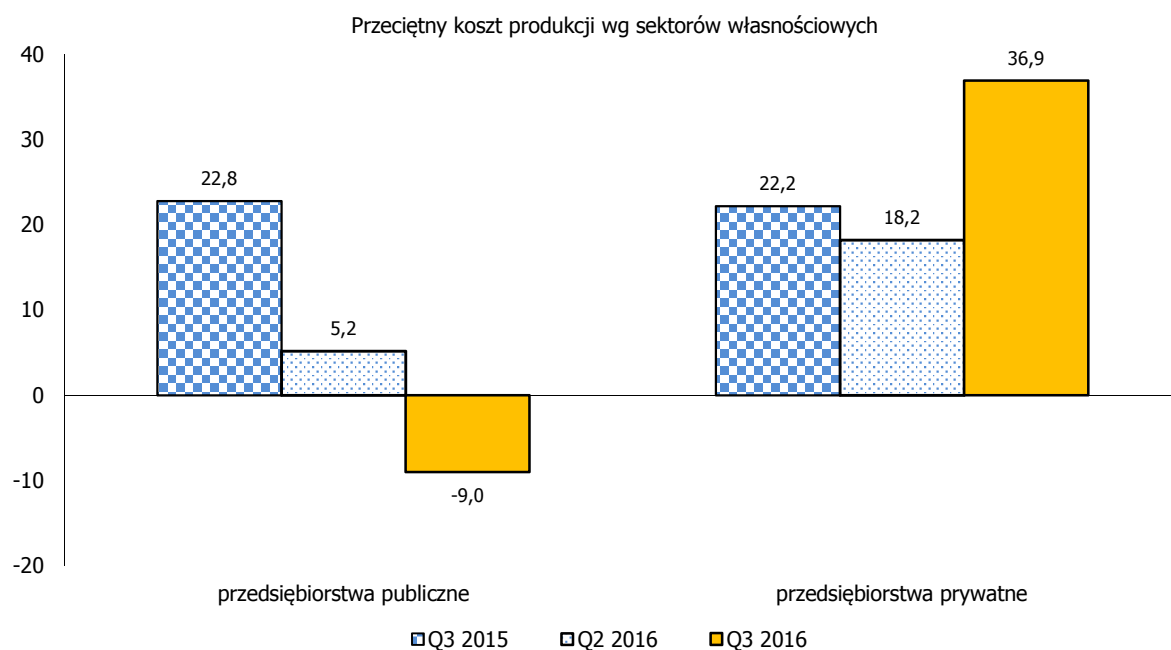
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

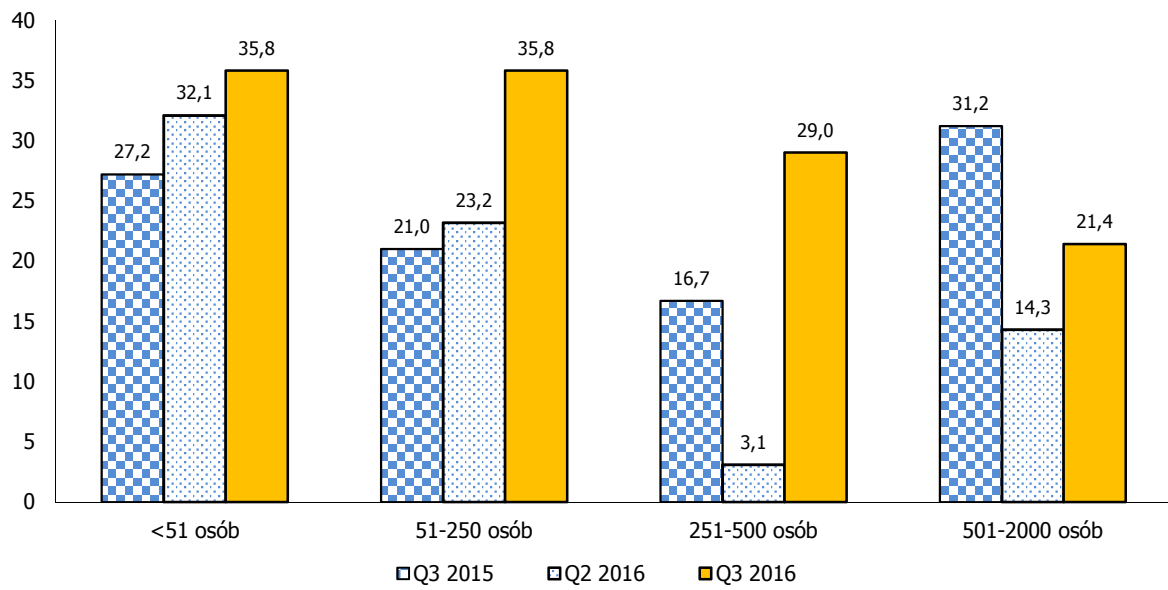
12. Przeciętny koszt produkcji

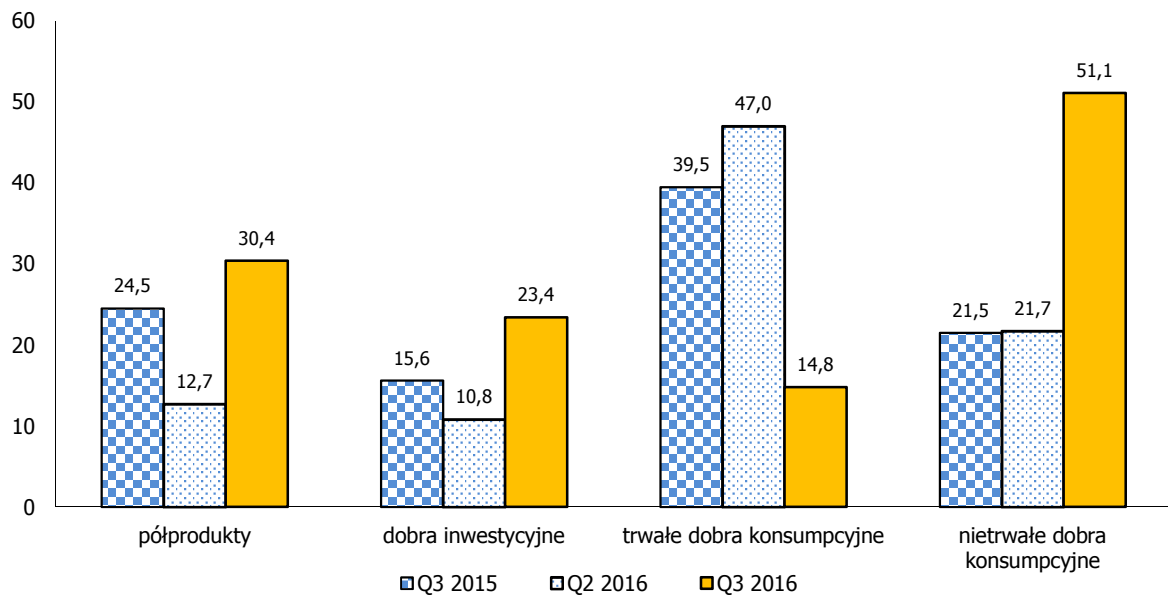
	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	przewidywania
wzrost	31,3	26,8	31,8	28,5	38,9	29,8
brak zmiany	59,5	65,4	58,8	59,6	53,3	65,7
spadek	9,2	7,7	9,4	12,0	7,9	4,5
saldo (1.-3.)	22,1	19,1	22,4	16,5	31,0	25,3

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

In August 2016 the industrial confidence indicator (ICI) increased by 3.5 points to +0.3 pts. It is 1.7 pts up from the August 2015 figure. The indicator calculated for private firms grew by 3.4 pts to -0.9 pts, and is lower than a year earlier by 0.3 points. The indicator calculated for public enterprises rose by 4.3 pts to +8.5 pts, the figure higher by 19 pts than the August 2015 one. Business situation improved the most in manufacture of consumer durables, the Warmińsko-Mazurskie Voivodeship, and firms employing more 251-500 persons.

The improvement of business situation in the manufacturing industry is quite surprising as usually at the time of a year the economy softens and business gets weak. Firms are reporting their production declined but, on the other hand, orders, incl. export ones, are on the rise. Finished goods inventories and selling prices are still falling, and manufacturers' finances are better off. These positive changes may sustain over the next months as firms' expectations are moderately optimistic. However, the high volatility of business confidence makes predicting hardly reliable. Seasonal factors will negatively impact manufacturing in the coming months.